

Vlaams
Parlement

stuk **2233** (2013-2014) – Nr. 1
ingediend op 21 oktober 2013 (2013-2014)

Beleidsbrief

Buitenlands Beleid, Internationaal Ondernemen en Ontwikkelingssamenwerking

Beleidsprioriteiten 2013-2014

ingediend door de heer Kris Peeters,
minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid,
Landbouw en Plattelandsbeleid

INHOUD

LIJST MET AFKORTINGEN	4
MANAGEMENTSAMENVATTING	7
II. STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN	10
Eerste hoofdstuk: internationale politiek	10
1. Mondiale antwoorden op mondiale problemen	10
1.1 Voorrang voor het internationaal recht	10
1.2 Samenwerking met internationale instellingen	10
1.3 Ondersteuning van de VN-promotoren in Vlaanderen	11
1.4 Respect voor de Rechten van de Mens	12
2. De Europese Unie als mondiale speler	12
2.1 Verdere Europese integratie	12
2.2. Een competitievere Europese Unie	13
2.3. Een sterkere alignering op het externe beleid van de Europese Unie	14
3. Subsidiariteit en culturele diversiteit	15
3.1 Grensoverschrijdende samenwerking	15
3.2 Samenwerking via de Benelux	15
3.3 Versterking van de rol van deelstaten in de Europese Unie	16
3.4 Meer wegen op de Europese besluitvorming	16
3.5 Culturele diversiteit en de internationale handelsverdragen	17
3.6 Internationale culturele uitwisseling en dialoog	17
3.7 Promotie van het Nederlands via de Nederlandse Taalunie	18
4. Een verantwoord vergunningsbeleid inzake handel in strategische goederen	18
4.1 Nieuw wapenhandeldecreet	19
4.2 Producten en technologie voor tweërlei gebruik	19
4.3 Implementatie van de Chemical Weapons Convention	20
4.4 Verordening 258/2012 tot uitvoering van artikel 10 van het VN-protocol inzake vuurwapens	20
Tweede hoofdstuk: internationaal economisch beleid	21
5. Een sterkere internationalisering van de Vlaamse economie	21
5.1 Verdubbeling van het aantal exporterende KMO's tegen 2020	21
5.2 Vergroten van het Vlaamse export-marktaandeel	22
5.3 Focus op de snel(st)groeïende economieën	23
5.4 Speciale aandacht voor nieuwe sectoren	24
5.5 Ondersteunen van strategische vormen van internationaal ondernemen	25
5.6 Realiseren van Vlaamse economische wereldspelers	25
5.7 Meer beleidsafstemming tussen internationaal ondernemen en innovatie	26
5.8 Meer buitenlandse investeringen aantrekken	27
5.9 Een actieve Vlaamse economische diplomatie	28

6. Een vrijere en eerlijkere wereldhandel	29
6.1 Verdere vrijmaking van de wereldhandel	29
6.2 Wegwerken van concrete handelsbelemmeringen	29
6.3 Beschermen van onze investeringen in derde landen	30
6.4 Handel en ontwikkeling	30
6.5 Respect voor arbeids- en milieunormen	31
7. Een grotere internationale bereikbaarheid van Vlaanderen	31
7.1 Goede samenwerking met onze buurlanden	31
7.2 De internationale promotie van de Vlaamse havens	32
Derde hoofdstuk: Vlaanderen en de Millenniumdoelstellingen voor Ontwikkeling	33
8. Armoedebestrijding en sociaal-economische ontwikkeling	33
8.1 Geografische focus op Zuidelijk Afrika en sectorale concentratie op tewerkstelling, gezondheidszorg en landbouw en voedselzekerheid	33
8.2 Multilaterale en regionale samenwerking	36
8.3 Ondernemerschap en tewerkstelling	37
8.4 Transversale thema's uit het kaderdecreet	38
8.5 Een flexibele humanitaire- en noodhulpverlening	38
8.6 Versterking van het draagvlak voor ontwikkeling	38
8.7 Een performante internationale samenwerking	39
9. De strijd tegen de gevolgen van klimaatverandering	41
III. DE INSTRUMENTEN VAN HET BELEID	42
1. Versterkte samenwerking binnen het beleidsdomein	42
2. Een sterkere interdepartementale beleidscoördinatie	42
3. Een gestroomlijnde intrafederale samenwerking	42
4. Strategische inzet van de Vlaamse internationale vertegenwoordigingen	42
5. Actief gebruik van het internationaal verdragsrecht	43
6. Een proactief beleid naar de diplomatieke vertegenwoordigingen in Brussel	43
7. Een weldoordachte publieksdiplomatie	44
8. Het Vlaams-Europees Verbindingsagentschap	45
IV. BIJLAGEN	46
Bijlage 1. Verdeling subsidies 2012	46
Bijlage 2. Regelgevingsagenda	48
Bijlage 3. Moties en resoluties van het Vlaams Parlement	49
Bijlage 4. Rapportering over de opvolging van de aanbevelingen van het Rekenhof	51
Bijlage 5. Rapportering over gevolgen die gegeven werden aan de arresten van het Grondwettelijk Hof en het Hof van Justitie die betrekking hebben op de regelgeving	52

LIJST MET AFKORTINGEN

AO	Agentschap Ondernemen
APEC	<i>Antwerp/Flanders Port Training Center</i>
ASWAp	Sectorbenadering voor landbouw (<i>Agriculture Sector Wide Approach</i>)
B2B	<i>Business-to-business</i>
BLEU	Belgisch-Luxemburgse Economische Unie
BTC	Belgisch ontwikkelingsagentschap
BRIC	Brazilië, Rusland, India en China
DAR	Diensten Algemeen Regeringsbeleid
DfID	<i>Department for International Development</i> van het Verenigd Koninkrijk
DiV	Departement internationaal Vlaanderen
EFRO	Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling
EMU	Economische en Monetaire Unie
EPA	Economisch Partnerschapsakkoord (<i>Economic Partnership Agreement</i>)
EU	Europese Unie
FAO	VN-Voedsel- en Landbouworganisatie (<i>Food and Agriculture Organization</i>)
FIT	<i>Flanders Investment & Trade</i> (Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen)
FOD	Federale Overheidsdienst
GSP	<i>Generalized System of Preferences</i>
IAO	Internationale Arbeidsorganisatie
ICBB	Interministeriële Conferentie Buitenlands Beleid
ICT	Informatie- en communicatietechnologie
ITMMA	<i>Institute of Transport and Maritime Management</i>
IWT	Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie
KMO	Kleine en Middelgrote Onderneming
MACO ICCD	Managementcomité Internationaal Cultuurbeleid en Culturele Diplomatie
MDG's	Millennium-ontwikkelingsdoelen (<i>Millennium Development Goals</i>)
MENA	Midden-Oosten en Noord Afrika (<i>Middle East and North Africa</i>)
MFK	Meerjarig Financieel Kader
MOL	Minst Ontwikkelde Landen
MOW	Mobiliteit en Openbare Werken
NGO	Niet-gouvernementele organisatie
NIB	Nieuw Industrieel Beleid
NTU	Nederlandse Taalunie
ODA	Officiële Ontwikkelingshulp (<i>Official Development Assistance</i>)
OESO	Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling
OHCHR	Kantoor van de Hoge Commissaris voor Mensenrechten (<i>Office of the High Commissioner for Human Rights</i>)
SALK ²	Strategisch Actieplan Limburg in het Kwadraat
SARiV	Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen
SOIA	Strategisch Overlegorgaan voor Internationale Aangelegenheden
SWAp	Sectorbrede steun aan de overheid (<i>Sector Wide Approach</i>)
VK	Verenigd Koninkrijk
VS	Verenigde Staten
UNAIDS	Gemeenschappelijk VN-Programma inzake HIV/AIDS (<i>Joint UN Programme on HIV/AIDS</i>)

UNCTAD	VN-Conferentie over Handel en Ontwikkeling (<i>UN Conference on Trade and Development</i>)
UNESCO	VN-Organisatie voor Onderwijs, Wetenschap en Cultuur (<i>UN Educational, Scientific and Cultural Organization</i>)
UNICEF	VN-Fonds voor Kinderen (<i>UN Children's Fund</i>)
UNITAR	VN-Instituut voor Training en Onderzoek (<i>UN Institute for Training and Research</i>)
UNIZO	Unie van Zelfstandige Ondernemers
UNRWA	VN-Agentschap voor Palestijnse Vluchtelingen (<i>UN Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East</i>)
UPV	UNESCO-Platform Vlaanderen
VAIS	Vlaams Agentschap voor Internationale Samenwerking
ViA	Vlaanderen in Actie
VLEV	Vlaams Economisch Vertegenwoordiger
vleva	Vlaams-Europees Verbindingsagentschap
VLIR-UOS	Vlaamse Interuniversitaire Raad-Universitaire Ontwikkelingssamenwerking
VN	Verenigde Naties
VVN	Vereniging voor de VN
VVR	Vertegenwoordiger van de Vlaamse Regering
VVOB	Vlaamse Vereniging voor Ontwikkelingssamenwerking en Technische Bijstand
WEF	Wereld Economisch Forum (<i>World Economic Forum</i>)
WGO	Wereldgezondheidsorganisatie (<i>World Health Organization</i>)
WOI	Wereldoorlog I
WTO	Wereldhandelsorganisatie (<i>World Trade Organization</i>)

MANAGEMENTSAMENVATTING

1. Mondiale antwoorden op mondiale problemen

De Vlaamse Regering blijft de internationale rechtslogica als basis hanteren voor haar standpunten. Ze zet de samenwerking met internationale instellingen onverkort voort, zowel via deelname aan bestuursvergaderingen als via financiering van projecten en programma's. Omwille van het succes van het stagefinancieringsprogramma werd het budget opnieuw verhoogd. Met het beleidsdocument 'Mensenrechten en het Vlaams internationaal beleid' als leidraad draagt de Vlaamse Regering het respect voor de rechten van de mens uit. Eind 2012 werd de ontwerptekst van de Flanders Fields verklaring formeel voorgesteld. Op 4 november 2013 gaat in Brussel het Vredessymposium door.

2. De Europese Unie als mondiale speler

De zoektocht naar antwoorden op de financieel-economische crisis leidt tot verdere Europese economische integratie. Veel maatregelen die in dit kader genomen worden, hebben een impact op het Vlaamse beleid en worden daarom opgevolgd. Ik zal erover waken dat Vlaanderen betrokken blijft. De Europese Raad bereikte een akkoord over het Meerjarig Financieel Kader 2014-2020. De Vlaamse overheid heeft de EU-onderhandelingen van nabij gevolgd en deelgenomen aan de besluitvorming. De afstemming van het Vlaams buitenlands beleid op het externe EU-beleid blijft een belangrijk aandachtspunt. Vlaanderen blijft ook streven naar een tijdige en correcte omzetting van richtlijnen.

3. Subsidiariteit en culturele diversiteit

De relaties met Nederland en Noordrijn-Westfalen worden intensief ingekleurd. Ik zet de inspanningen verder om de rol van de deelstaten in de EU te vergroten. Via een herwerkt samenwerkingsakkoord over de vertegenwoordiging van België in de EU moet Vlaanderen meer kunnen wegen op de EU-besluitvorming. De handelsonderhandelingen tussen de EU en de VS worden nauwgezet opgevolgd en ik let er op dat de Europese Commissie het onderhandelingsmandaat respecteert. Het actieplan culturele diplomatie wordt verder uitgerold.

4. Een verantwoord vergunningsbeleid inzake handel in strategische goederen

Het voorbije jaar stond vooral in het teken van de uitvoering van en de informatieverstrekking over het Wapenhandeldecreet en -besluit. Het komende jaar zal ik het aangekondigde besluit over uitvoer, doorvoer en overbrenging van goederen voor tweërlei gebruik voorleggen aan de Vlaamse Regering. De 'internal compliance'-gids voor bedrijven wordt gefinaliseerd. Er zal ook onderhandeld worden over een samenwerkingsakkoord rond het nucleair exportbeleid. Vlaanderen blijft bijdragen aan de implementatie van het Verdrag inzake Chemische Wapens. Voor de toepassing van Verordening nr. 258/2012 tot uitvoering van artikel 10 van het VN-protocol inzake vuurwapens voeren mijn diensten de nodige aanpassingen door en zorgen ze voor *outreach* naar het specifieke doelpubliek.

5. Een sterkere internationalisering van de Vlaamse economie

De boodschap dat internationalisering cruciaal is voor groei en risicospreiding wordt systematisch uitgedragen ten aanzien van Vlaamse bedrijven. Ik heb in 2013 extra middelen vrijgemaakt om de Vlaamse dienstverlening in groeiemarkten te versterken. In 2014 zet ik de focus op de groeielanden voor het aantrekken van investeringen voort en krijgt het pilootproject voor exporterende bedrijven die nieuwe markten willen aanboren opvolging. FIT werkt in 2014 ook een strategie voor Afrika uit. De Vlaamse overheid oriënteert het instrumentarium en de acties meer en meer ten gunste van de nieuwe sectoren. Om de werking van de technologieattachés structureel te verankeren heb ik in de begroting de nodige middelen voorzien. In 2012 bestendigde Vlaanderen zijn goede prestaties in het creëren van werkgelegenheid door nieuwe buitenlandse investeringen. In het kader van de focusstrategie voor het aantrekken van investeringen werd in 2013 dieper ingespeeld op het Nieuw Industrieel Beleid (NIB). In 2014 zal de methodologie voor het gericht aantrekken van buitenlandse investeringen nog verfijnd

worden. Daarbij zal verder gewerkt worden aan de strategische clusteranalyses en nagegaan worden hoe er kan worden ingespeeld op de transformaties die beoogd worden in het NIB. De initiatieven gericht naar de reeds gevestigde buitenlandse ondernemingen worden bestendigd, onder meer via de *Foreign Investment Trophy*. Het actief voeren van een gerichte Vlaamse economische diplomatie, via de behartiging van de economische, politieke en academische belangen van Vlaanderen in het buitenland, blijft een kerntaak.

6. Een vrijere en eerlijkere wereldhandel

De Vlaamse overheid volgt het EU-Gemeenschappelijk Handelsbeleid van nabij op. De onderhandelingen met de VS en Japan zullen het komende jaar het zwaartepunt vormen. Onze aandacht gaat ook uit naar de onderhandelingen van de Europese Commissie met derde landen over de bescherming van investeringen en over de Economische Partnerschapsovereenkomsten. Ik zal er bij de onderhandeling van handels- en investeringsakkoorden op toezien dat de nodige aandacht geschonken wordt aan duurzame ontwikkeling.

7. Een grote internationale bereikbaarheid van Vlaanderen

De internationale bereikbaarheid van Vlaanderen is van groot economisch belang en verdient daarom de bijzondere aandacht van de Vlaamse Regering. Het voorbije jaar heb ik sterk ingezet op de strategische samenwerking met Nederland, bijvoorbeeld in de dossiers van de Hedwigepolder, het Cabergkanaal en de zeesluis in Terneuzen. Ik ondernam ook een Vlaams-Nederlandse economische zending naar Texas met de Nederlandse minister-president en de Vlaamse en Nederlandse ministers voor Infrastructuur. De internationale promotie van de Vlaamse havens wordt voortgezet, onder meer tijdens zendingen en via het beurzenbeleid.

8. Armoedebestrijding en sociale ontwikkeling

Het voorbije jaar werd verder ingezet op de uitvoering van de strategienota's met de partnerlanden van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking: Zuid-Afrika, Mozambique en Malawi. Mijn diensten werkten in overleg met de Malawische overheid de grote lijnen uit voor de nieuwe strategienota 2014-2018, waarin de focus zal liggen op de landbouwsector. In april 2013 opende ik in Lilongwe het mensenrechtenseminarie over het recht op voedsel in Zuidelijk Afrika, dat daar met de steun van de Vlaamse overheid werd opgezet. Er werden nieuwe inspanningen geleverd om de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking in te schakelen in de internationale agenda aangaande effectiviteit van de hulp. Door in onze partnerlanden samen te werken met andere donoren worden efficiëntiewinsten geboekt. Beleidscoherentie voor ontwikkeling blijft een belangrijk aandachtspunt. De middelen uit het bestaande waarborgfonds voor microfinanciering zullen gedeeltelijk geheroriënteerd worden en de participatie in grote internationale investeringsfondsen in dit kader wordt mogelijk gemaakt. Draagvlakversterking en humanitaire- en noodhulpverlening blijven een belangrijk deel uitmaken van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking.

9. De strijd tegen de gevolgen van klimaatverandering

Alle nieuwe projecten van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking worden systematisch gescreend op de mogelijke kwetsbaarheid van de ontwikkelingsresultaten voor klimaatverandering. Ik blijf inzetten op klimaatprojecten die kaderen in de bilaterale samenwerking met de partnerlanden en in de regionale samenwerking in Zuidelijk Afrika en wil daarmee ontwikkelingslanden bijstaan bij de toenemende klimaatuitdagingen op het vlak van ontwikkeling.

I. INLEIDING

De wereld is voortdurend onderhevig aan verandering. De voorbije jaren kregen we te maken met een financieel-economische crisis die de contouren aftekende waarbinnen het Vlaamse (internationale) beleid tot stand diende te komen en keuzes gemaakt dienden te worden. Stilaan is er een keerpunt zichtbaar: de economie herleeft beetje bij beetje en de internationale markten stabiliseren. De groeiverwachtingen zien er voor de komende twee jaar beter uit. De Vlaamse export bereikte (na zes maanden in 2013) opnieuw een absolute recordhoogte. Vlaanderen kan in 2014 opnieuw een begroting in evenwicht voorleggen.

Het economische beleid stond het voorbije jaar opnieuw hoog op de Europese agenda, met specifieke aandacht voor het versterkt economisch bestuur, een geïntegreerd financieel kader en de coördinatie van het economische beleid. De EU verwelkomde in 2013 Kroatië als 28ste EU-lidstaat. In 2014 zal Letland toetreden tot de eurozone, waarmee Letland het 18de EU-land zal zijn waar met de eenheidsmunt wordt betaald. De Europese Commissie kreeg groen licht om de onderhandelingen aan te vatten met de VS over een vrijhandelsakkoord. Vlaanderen waakt erover dat de Europese Commissie het onderhandelingsmandaat respecteert.

De politieke situatie blijft instabiel en gespannen in de regio van het Midden-Oosten en Noord-Afrika. De Vlaamse overheid volgt de ontwikkelingen in het Midden-Oosten nauwgezet op en houdt de export van militair materieel naar bepaalde landen *on hold*.

De Algemene Vergadering van de VN stond dit jaar in het teken van de evaluatie van de Millennium-ontwikkelingsdoelen, en het streven naar een nieuw ontwikkelingskader post-2015. Dit proces zal samenlopen met de ontwikkeling van duurzameontwikkelingsdoelen. Het besef groeit dat grote mondiale vraagstukken over duurzame ontwikkeling onlosmakelijk verbonden zijn met het ontwikkelingsvraagstuk. Ontwikkelingssamenwerking wordt meer en meer ingebed in de problematiek van mondiale publieke goederen, waarbij het niet volstaat om problemen in het Zuiden alleen aan te pakken met officiële ontwikkelingshulp (ODA).

2014 wordt een bijzonder jaar. Onze blik zal gericht zijn op de politieke ontwikkelingen in de wereld, en ook op het verloop van een aantal cruciale internationale onderhandelingen. De focus van de Vlaamse Regering blijft liggen op de volledige uitvoering van het Vlaamse Regeerakkoord. Ik zal mij dit laatste jaar van de legislatuur dan ook opnieuw maximaal inzetten om de beleidsnota Buitenlands Beleid, Internationaal Ondernemen en Ontwikkelingssamenwerking (2009-2014) verder uit te voeren. In deze beleidsbrief licht ik een aantal beleidsinitiatieven van het voorbije jaar toe, maar blik ik ook vooruit op wat ik in 2013 en 2014 nog wens te realiseren.

II. STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN

EERSTE HOOFDSTUK: INTERNATIONALE POLITIEK

1. Mondiale antwoorden op mondiale problemen

1.1 Voorrang voor het internationaal recht

2012-2013

Ook het voorbije parlementaire jaar waren de standpunten die de Vlaamse Regering innam verzekerd van een internationaalrechtelijke onderbouwing. Dat is een belangrijk uitgangspunt dat ik tijdens de parlementaire debatten ben blijven benadrukken. Bijzondere aandacht werd opnieuw besteed aan de tijdige omzetting van internationale verplichtingen en de rapportering over de naleving ervan (cf. infra, 1.4). De Vlaamse Regering schaarde zich ook stellig achter internationaal geldende beperkende maatregelen (cf. infra, II.4), zoals formele embargo's en/of sanctieregimes (vb. tegen Syrië en Libië) uitgevaardigd door de VN, de EU of de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa.

2014

De Vlaamse Regering blijft voorrang geven aan het internationaal recht, waardoor de internationale rechtslogica de basis blijft voor haar standpunten.

1.2 Samenwerking met internationale instellingen

2012-2013

De samenwerking met internationale instellingen wordt onverkort voortgezet. Ze krijgt op twee manieren vorm. Enerzijds neemt de Vlaamse overheid -hoofdzakelijk in het kader van de Belgische delegatie- deel aan bestuursvergaderingen van internationale instellingen en zet ze zo mee de strategische, financiële en politieke lijnen van de instelling uit. Anderzijds onderhoudt ze ook rechtstreekse relaties met internationale instellingen via samenwerkingsakkoorden en de financiering van projecten en programma's.

In het kader van het Vlaams internationaal beleid -en ter uitvoering van de huidige beleidsnota- werd samengewerkt met verschillende internationale instellingen, zoals IAO, OESO, Raad van Europa, UNAIDS, UNESCO, UNICEF, UNITAR, UNRWA, WEF, WGO, etc. Verder in deze beleidsbrief ga ik daar dieper op in. In dit deel beperk ik mij tot een korte bespreking van de samenwerking met UNESCO, de Raad van Europa en OESO. Ik verwijs naar de beleidsbrieven van mijn collega's voor toelichting bij de samenwerking met andere internationale instellingen.

In 2013 kende de Vlaamse Regering in het kader van de samenwerking met de VN-Organisatie voor Onderwijs, Wetenschap en Cultuur (UNESCO) een nieuwe bijdrage van 900.000 euro toe aan het Algemeen Vlaams UNESCO-Trustfonds (FUT). Er werden een aantal nieuwe projecten geselecteerd, onder meer rond erfgoed als hefboom voor ontwikkeling in Zuidelijk Afrika en rond behoud en beheer van mariene werelderfgoed via ruimtelijke planning. 2013 is het laatste jaar van het Belgische lidmaatschap van de Uitvoerende Raad van UNESCO, waarvoor Vlaanderen zich actief heeft ingezet. De focus lag daarbij op de nieuwe (middel)langetermijnstrategie en de hervorming van de organisatie.

Van alle subsidies die in 2012 ten laste waren van de begrotingsprogramma's buitenlands beleid, internationale samenwerking en internationaal ondernemen ging er 28% -ten bedrage van 11.966.662 euro- naar internationale instellingen (cf. bijlage 1).

2014

De samenwerking met UNESCO wordt voortgezet. Dankzij de ondersteuning van het UNESCO-Verbindingskantoor in Brussel via een detachering vanuit de Vlaamse overheid kunnen additionele Europese middelen aangetrokken worden voor de projecten van beide Vlaamse trustfondsen en is er een rechtstreekse schakel naar andere VN-kantoren in Brussel. Ter ondersteuning van het herdenkingsproject '100 Jaar Grote Oorlog (2014-2018)' (cf. infra, II.1.4) zal Vlaanderen de herdenking van Wereldoorlog I (WOI) zoveel mogelijk op de UNESCO-agenda trachten te plaatsen. Samen met *In Flanders Fields* wordt bekeken hoe een dossier inzake WOI ingediend kan worden voor erkenning als UNESCO *Memory of the World* vanaf 2015. Eind 2013 wordt het werkprogramma van de Vlaamse Unesco Commissie (VUC) herzien met het oog op een nieuw werkprogramma (2014-2016). Voor 2014 voorzie ik net zoals de afgelopen jaren een bijdrage voor de werking van de VUC.

Vlaanderen blijft actief thematisch bijdragen aan de organisatie van het Belgische voorzitterschap van de Raad van Europa (november 2014-mei 2015). Ik zal ook opnieuw een engagement aangaan met de Raad van Europa voor de periode 2014-2015. Mijn diensten zullen de samenwerking met de OESO voortzetten.

Vlaanderen blijft in de onderhandelingen met federale overheid streven naar een snelle en gedegen aanpassing van het Kaderakkoord tot samenwerking van 30 juni 1994 over de vertegenwoordiging van het Koninkrijk België bij de internationale organisaties waarvan de werkzaamheden betrekking hebben op gemengde bevoegdheden zodat de rol en stem van Vlaanderen in de internationale organisaties verbeterd wordt.

1.3 Ondersteuning van de VN-promotoren in Vlaanderen

2012-2013

De VN-promotoren leveren een waardevolle bijdrage op het vlak van sensibilisering van de bevolking over het belang van multilaterale samenwerking en de rol van Vlaanderen daarin. In 2013 werd de werking van de VN-promotoren gerationaliseerd door het UNESCO-Platform Vlaanderen (UPV) en de Vereniging voor de Verenigde Naties (VVN) meer synergie te laten nastreven in hun werking.

Omwille van het succes van het stagefinancieringsprogramma heb ik naast het reeds voorziene bedrag van 300.000 euro, in 2013 aanvullend 250.000 euro vrijgemaakt voor dit programma. Op 15 oktober 2013 vond een evaluatie- en netwerkevenement plaats rond stagefinanciering bij multilaterale organisaties, wat werd gekoppeld aan de multilaterale samenwerking met UNRWA, het VN-Agentschap voor Palestijnse Vluchtelingen (cf. infra, II.8.5).

2014

In 2014 zal ik opnieuw een werkingssubsidie verlenen aan UPV en VVN en zal ik laten onderzoeken hoe beide vzw's ingeschakeld kunnen worden voor de herdenking van WOI en de promotie van het stagefinancieringsprogramma. Gezien de toenemende interesse van jongeren voor stages bij internationale instellingen, maak ik in 2014 500.000 euro vrij voor het stagefinancieringsprogramma. Mijn diensten gaan na hoe de afhandeling van de subsidieaanvragen gedigitaliseerd kan worden.

1.4 Respect voor de Rechten van de Mens

2012-2013

Met het beleidsdocument ‘Mensenrechten en het Vlaams internationaal beleid’ als leidraad heb ik het respect voor de rechten van de mens uitgedragen. Het mensenrechtenthema ‘gelijke kansen’, meer concreet ‘de strijd tegen alle vormen van discriminatie’, vormt een van de vier prioritaire thema’s van dat beleidsdocument, waarmee het Vlaamse buitenlands beleid zich inschakelt in het Vlaamse gelijkekansenbeleid. De Vlaamse Regering hechtte op 19 juli 2013 haar principiële goedkeuring aan het voorontwerp van instemmingsdecreet inzake het samenwerkingsakkoord van 12 juni 2013 tot de oprichting van het interfederaal Centrum voor Gelijke Kansen en Bestrijding van Discriminatie en Racisme. Begin april 2013 opende ik in Lilongwe (Malawi) het mensenrechtenseminarie over discriminatie in de context van het recht op voedsel in Zuidelijk Afrika, dat met de steun van de Vlaamse overheid werd opgezet door OHCHR (*Office of the High Commissioner for Human Rights*). De omzetting van internationale mensenrechtenverbintenissen in Vlaamse regelgeving en de rapportering daarover werd voortgezet. Zo leverde Vlaanderen in september 2013 zijn bijdrage aan het tussentijdse rapport voor de Belgische Universele Periodieke Evaluatie. Op 26 november 2012 vond de plechtige opening plaats van het Kazerne Dossin museum te Mechelen.

In het kader van het herdenkingsproject ‘100 Jaar Groote Oorlog (2014-2018)’ organiseerde de Vlaamse overheid onder meer op 4 juli 2013 het seminarie ‘Tussen trauma en transformatie: noden (h)erkennen’ in het Vlaams Parlement.

2014

Het respect voor de rechten van de mens geniet de bijzondere aandacht van de Vlaamse Regering. Ik blijf daarom belang hechten aan de omzetting van en rapportering over internationale mensenrechtenverbintenissen. In november 2013 zal België de rapporten verdedigen die werden neergelegd bij het Comité tegen Foltering en het Comité inzake Economische, Sociale en Culturele Rechten. De Vlaamse overheid zal ook een bijdrage geven aan het Mensenrechtencentrum van de Universiteit van Pretoria in Zuid-Afrika ter ondersteuning van de organisatie van een aantal mensenrechtencursussen (*Advanced Human Rights Courses*). Het Centrum voor Gelijke Kansen en Bestrijding van Discriminatie en Racisme zal vanaf 1 januari 2014 geoperationaliseerd worden.

Op 4 november 2013 vindt in Brussel het Vredessymposium over het thema ‘*Science for peace*’ plaats in aanwezigheid van een aantal Nobelprijswinnaars voor de Vrede. De onderhandelingen over de Flanders Fields verklaring en over de datum van ondertekening ervan worden voortgezet. In het kader van het project ‘Herdenkingstuin te Londen’ vindt op 11 november 2013 een lanceringsceremonie plaats. De opening van de tuin in Londen is voorzien voor november 2014.

2. De Europese Unie als mondiale speler

2.1 Verdere Europese integratie

2012-2013

De zoektocht naar antwoorden op de financieel-economische crisis leidt nog steeds tot verdere Europese economische integratie. Tijdens de Europese Raad van december 2012 legden de staatshoofden en regeringsleiders een routekaart vast voor de verdere voltooiing van de Economische Monetaire Unie (EMU). Daarbij gaat er specifieke aandacht uit naar onder meer volgende prioriteiten: (1) het voltooiën en implementeren van het nieuwe versterkte economische bestuur; (2) vorderingen op het vlak van een meer geïntegreerd financieel kader met onder andere het aannemen van een gemeenschappelijk toezichtsmechanisme, nieuwe voorschriften inzake herstel en afwikkeling van

banken en inzake depositogaranties en de instelling van een gemeenschappelijk afwikkelingsmechanisme; en (3) de verdere coördinatie van het economisch beleid. Heel wat maatregelen die in dit kader op Europees niveau genomen worden, hebben een impact op het Vlaamse beleid en worden daarom actief opgevolgd. Op 21 december 2012 bekrachtigde de Vlaamse Regering het decreet tot instemming met het Verdrag inzake Stabiliteit, Coördinatie en Bestuur in de EMU en besliste ze over te gaan tot de afkondiging ervan.

In het kader van het Europees Semester, de jaarlijks terugkerende zesmaandelijks beleidscyclus ter coördinatie van het Europees economisch en begrotingsbeleid, leverde Vlaanderen opnieuw een bijdrage. Vlaanderen stelde een eigen hervormingsprogramma op, dat als bijlage ging bij het nationaal hervormingsprogramma van België. Begin juni stelde de Europese Commissie een *European Semester Officer Belgium* aan, die op technisch niveau een sleutelrol zal spelen in de opbouw van de landenspecifieke aanbevelingen voor België.

De Vlaamse Regering leverde opnieuw een belangrijke bijdrage aan het gezamenlijk Belgisch begrotingstraject door ook in 2013 in te zetten op een begrotingsevenwicht zonder overschotten. Een evenwicht dat voor de gezamenlijke Belgische overheden pas in 2015 wordt vereist.

2014

De ontwikkelingen inzake het Europees economisch bestuur blijf ik vanzelfsprekend nauwgezet opvolgen. Ik zal erover waken dat Vlaanderen betrokken blijft bij de versterking van het economisch bestuur. Ook in 2014 zal Vlaanderen een bijdrage leveren aan het Europees Semester en haar begroting in evenwicht houden.

2.2. Een competitievere Europese Unie

2012-2013

In februari 2013 bereikte de Europese Raad een akkoord over het Meerjarig Financieel Kader (MFK) 2014-2020. Dat akkoord bevat afspraken op politieke hoofdlijnen over het budgettaire kader en de financiering van de EU voor de periode 2014-2020. Onderhandelingen tussen de Raad en het Europees Parlement resulteerden eind juni 2013 in een akkoord. Het MFK 2014-2020 schept de financiële contouren van een reeks Europese subsidieprogramma's en fondsen¹ die inhaken op Vlaamse bevoegdheden. De Vlaamse overheid heeft de EU-onderhandelingen over MFK van nabij gevolgd en actief deelgenomen aan de besluitvorming.

De Raad heeft in de loop van 2012 en 2013 een gezamenlijk standpunt bereikt over alle aspecten van de ontwerpverordening voor het Europese cohesiebeleid 2014-2020 die de Europese Commissie in het najaar van 2011 publiceerde. Ook de triloogbesprekingen met het Europees Parlement schieten goed op. De Vlaamse Regering heeft het voorbije jaar voortgewerkt aan de invulling van het Vlaamse cohesieprogramma (2014-2020), met betrokkenheid van de actoren op het terrein.

¹ Bijvoorbeeld de programma's Horizon 2020 (onderzoek, ontwikkeling, innovatie); *Connecting Europe Facility* (transport-, energie- en telecomminfrastructuur); Erasmus+ (onderwijs, jeugd, sport); COSME (kmo's); het economisch, sociaal en territoriaal cohesiebeleid via EFRO (Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling) en ESF (Europees Sociaal Fonds); het gemeenschappelijk landbouwbeleid via de eerste pijler (de directe steun, de marktmaatregelen en de landbouwcrisisreserve) en via de tweede pijler door ELFPO (Europees Fonds voor Plattelandsontwikkeling); het visserijprogramma; Life+ (leefmilieu); het Asiel en Migratiefonds (o.m. inburgering); Creatief Europa (cultuur en media); Europa voor de Burger (Europees burgerschap); Europees Globalisatiefonds (herstructurering ten gevolge van de globalisering).

Uit het Interne Markt Scorebord van de Europese Commissie van mei 2013 bleek dat België een omzettingsvertraging van 2,2% (= 30 richtlijnen) noteerde. Wat Vlaanderen betreft, moeten eind september 2013 nog twee richtlijnen uit dat scorebord omgezet worden. Volgens datzelfde scorebord was België in mei 2013 gevat door 49 inbreukdossiers, wegens foutieve of onvolledige toepassing of omzetting van het Europees recht. Vlaanderen was gevat in elf van die 49 dossiers. In vijf van de elf dossiers heeft Vlaanderen de inbreuk intussen volledig geremedieerd. In één dossier betwist Vlaanderen de vermeende inbreuk. In de vijf andere dossiers werkt Vlaanderen aan een oplossing. Vlaanderen remedieert de overgrote meerderheid van de inbreukdossiers en streeft ernaar die af te handelen zonder dat het tot een veroordeling komt door het Europees Hof van Justitie. Het Departement internationaal Vlaanderen (DiV) blijft zijn proactieve integratorrol vervullen bij het faciliteren, opvolgen en monitoren van een correcte Vlaamse omzetting.

2014

Eind 2013 zullen de Raad en het Europees Parlement de wetgevende teksten over het MFK goedkeuren. Parallel zullen op sectoraal niveau een 70-tal wetgevende teksten over de specifieke Europese subsidieprogramma's en fondsen onderhandeld en aangenomen worden. Ik zal de ontwikkelingen binnen deze dossiers aandachtig blijven volgen en de belangen van Vlaanderen verdedigen. Over de implementatie in België van het economisch, sociaal en territoriaal cohesiebeleid en het gemeenschappelijk landbouwbeleid dienen intra-Belgische afspraken gemaakt te worden.

Vlaanderen blijft zijn inspanningen bestendigen om inbreukdossiers op te lossen en de instroom aan inbreukdossiers te beperken. Het streeft daarbij naar een tijdige en correcte omzetting van richtlijnen.

2.3. Een sterkere alignering op het externe beleid van de Europese Unie

2012-2013

De Vlaamse Regering beoogt een maximale afstemming van haar internationaal beleid op het gemeenschappelijk Europees buitenlands beleid, dat een belangrijk kader vormt voor het Vlaams buitenlands beleid.

De Vlaamse Regering hechtte haar goedkeuring aan verschillende kader- en partnerovereenkomsten die de EU in het kader van haar buitenlands beleid sluit met partnerlanden. Er werden ook stappen gezet voor de indiening van de instemmingsdecreten in het Vlaams Parlement. De regelgevingsagenda in bijlage 2 geeft een overzicht van de stand van zaken.

2014

De afstemming van het Vlaams buitenlands beleid (in al zijn facetten) op het externe beleid van de EU blijft mijn bijzondere aandacht genieten. Wat de EU-overeenkomst met Oekraïne betreft zal ik erover waken dat slechts volmacht tot ondertekening gegeven wordt onder voorwaarden (waaronder het respect voor de mensenrechten en de beginselen van de rechtsstaat), conform het EU-standpunt.

Het onderzoek naar mogelijke beleidsinitiatieven ten aanzien van de landen van het Midden-Oosten en Noord-Afrika (MENA-regio) is afgerond en ik neem de initiatieven momenteel in overweging, rekening houdend met het SARiV-advies van 5 april 2013 over de Arabische Lente. Ik heb alvast een bedrag van 250.000 euro voorzien. Daarnaast wordt de MENA-regio vanaf dit jaar toegevoegd als een nieuwe categorie van landen voor APEC-beurzen (cf. infra, II.7.2). De steun aan de vzw Ex-Change (zie ook II.8.3), voor het project ter ondersteuning van KMO's in de MENA-regio, wordt voortgezet.

3. Subsidiariteit en culturele diversiteit

3.1 Grensoverschrijdende samenwerking

2012-2013

De Vlaamse Regering geeft in haar bilateraal beleid (zie ook II.5.3 en II.7.1) bijzondere aandacht aan de samenwerking met de buurlanden en -regio's. Zo werden onder meer de relaties met Nederland het voorbije jaar intensief ingekleurd. Op 28 november 2012 had ik een ontmoeting met de minister van Buitenlandse Zaken, op 14 december 2012 met de minister-president en begin juli 2013 ben ik samen met de Nederlandse minister-president en de ministers voor infrastructuur op economische zending naar Texas geweest. Het kader voor de Vlaams-Nederlandse grensoverschrijdende samenwerking werd in 2012 hernieuwd met een gezamenlijke aanpak aan de hand van een actiepuntenlijst 2012-2014. In 2013 volgde een rapportage waarbij op verschillende punten voortuitgang kon worden vastgesteld.

Vlaanderen blijft actief in het kader van de twee EGTS-samenwerkingsverbanden (Europese Groeperingen voor Territoriale Samenwerking) in het Vlaams-Franse grensgebied, namelijk de Eurometropool Lille-Kortrijk-Tournai en de EGTS West-Vlaanderen/Flandre-Dunkerque-Côte d'Opale. In de Eurometropool start een belangrijke fase met de implementatie van de strategie 2014-2020, en de aanpassing van de beheersstructuren na een statutaire evaluatie in 2013.

13 november 2012 heb ik de Luxemburgse premier, Jean Claude Juncker, ontmoet en hebben we de gemeenschappelijke uitdagingen voor de toekomst besproken. We bespraken onder meer het Nieuw Industrieel Beleid (NIB) en Vlaanderen in Actie (ViA) en actuele Europese ontwikkelingen inzake het Europees Economisch Bestuur.

2014

De goede samenwerking en intensieve contacten met onze buurlanden worden voortgezet. Op 8 oktober 2013 ontmoette ik de Nederlandse minister-president Rutte opnieuw, samen met ministers Lieten en Crevits en hun Nederlandse tegenhangers. We bespraken onder meer het rapport van de Vlaams-Nederlandse Denkgroep Toekomstverkenning. Samen met Nederland streeft Vlaanderen ook naar een tijdige en optimale afstemming over en invulling van de respectievelijke nationale kaders voor de nieuwe Interreg-programma's (Interreg V).

Ik heb de intentie om volgend jaar de bilaterale samenwerking met Noordrijn-Westfalen in de schijnwerpers te plaatsen. In oktober 2013 ontmoet ik alvast mijn Noordrijn-Westfaalse ambtgenoot en zullen we de samenwerking tussen Vlaanderen en Noordrijn-Westfalen bespreken. Onze samenwerking zal onder meer ingevuld worden door de organisatie van een zogenaamd 'Flandernjahr' in Noordrijn-Westfalen in 2014. Vlaanderen blijft ook het komende jaar actief in het kader van de twee EGTS-samenwerkingsverbanden.

3.2 Samenwerking via de Benelux

2012-2013

Op 31 mei 2013 bekrachtigde de Vlaamse Regering het decreet tot instemming met het zetelakkoord tussen het Koninkrijk België en de Benelux Unie. De onderhandelingen over het verdrag omtrent de afschaffing van de reservatiestrook voor het zogenaamde Cabergkanaal (cf. infra, II.7.1) werden ondersteund door de Benelux Unie. Ambtenaren van verschillende beleidsdomeinen namen deel aan tal van technische Benelux-vergaderingen.

2014

Binnen de Benelux Unie worden de gesprekken over technische afspraken, onder meer inzake inspectiediensten voor wegvervoer en de actualisering van het juridische kader voor grensoverschrijdende samenwerking, voortgezet. Vlaanderen hecht belang aan voldoende frequente vergaderingen van het intra-Belgische Overlegplatform Benelux, om samen met de andere Belgische overheden de nodige impulsen te kunnen geven aan de Benelux-samenwerking en alle opportuniteiten voor het inzetten van de Benelux Unie te kunnen benutten.

3.3 Versterking van de rol van deelstaten in de Europese Unie

2012-2013

De toekomst van de EU ligt meer en meer in een EU die een sterke rol toeschrijft aan de deelstaten. Ik blijf me daarom inzetten voor het versterken van de rol de deelstaten in de EU. De samenwerking met andere regio's in de EU, onder meer via REGLEG (de Conferentie van Europese regio's met wetgevende bevoegdheden) en via intense bilaterale contacten, is in dat kader belangrijk.

Op 26 februari 2013 had ik een ontmoeting met de minister-president van Catalonië. Tijdens mijn zending hield ik in het kader van de publieksdiplomatie (cf. infra, III.7) ook een *keynote speech* voor de associatie van Europese journalisten in Catalonië. In oktober 2013 organiseerden Vlaanderen en Catalonië een gezamenlijke conferentie over financieringsstelsels en fiscaliteit van deelstaten.

2014

Ik zet de inspanningen verder om de rol van de deelstaten in de EU te vergroten. Op 8 november 2013 organiseert de Vlaamse overheid, in samenwerking met de Europese Commissie, in Brussel de conferentie '*Regions as motors of new growth through smart specialisation*'.

3.4 Meer wegen op de Europese besluitvorming

2012-2013

De werkzaamheden van de ICBB-werkgroep (Interministeriële Conferentie voor Buitenlands Beleid) aangaande de herziening van het samenwerkingsakkoord over de vertegenwoordiging van België in de EU werden opnieuw aangevat.

Conform de toerbeurtregeling vertegenwoordigden Vlaamse ministers België in de Raad van de EU. Op de Europese Raden over het MFK 2014-2020 maakte de Vertegenwoordiger van de Vlaamse Regering (VVR) bij de EU voor het eerst ook deel uit van de Belgische delegatie. De periodieke verslaggeving (halfjaarlijks en maandelijks) over wat zich op het Europese niveau afspeelt, blijft belangrijk voor een sterke Europese reflex binnen de Vlaamse overheid.

2014

We zetten de onderhandelingen over de herziening van het samenwerkingsakkoord voort. Ik hoop dat snel een gedegen akkoord bereikt wordt dat kan uitmonden in de goedkeuring van een herwerkt samenwerkingsakkoord. Zo zal Vlaanderen meer kunnen wegen op de Europese besluitvorming. In het kader van de onderhandelingen over de herziening van het samenwerkingsakkoord dring ik er bij de federale overheid op aan om de Vlaamse permanente vertegenwoordiger systematisch deel te laten uitmaken van de Belgische delegatie bij de Europese Raad.

3.5 Culturele diversiteit en de internationale handelsverdragen

2012-2013

In het kader van de besprekingen voorjaar 2013 over het mandaat van de Europese Commissie voor de onderhandeling van een vrijhandelsakkoord tussen de EU en de VS heeft de Vlaamse Regering consequent hetzelfde standpunt verdedigd, namelijk dat het mandaat expliciet moet stellen dat de EU in het vrijhandelsakkoord geen verbintenissen zal nemen voor audiovisuele diensten. De definitieve versie van het mandaat vermeldt duidelijk dat audiovisuele diensten niet onder het toepassingsgebied van het hoofdstuk 'handel in diensten en vestiging' vallen.

De Vlaamse Regering keurde op 29 maart 2013 principieel het ontwerp van decreet goed dat instemt met de associatieovereenkomst tussen de EU en Midden-Amerika. Dit verdrag bevat een hoofdstuk over culturele en audiovisuele samenwerking.

Vlaanderen onderhandelt, samen met de federale overheid en de andere gemeenschappen, over een bilateraal audiovisueel coproductieakkoord met Canada. Die overeenkomst zal de wederzijdse samenwerking in de audiovisuele sector bevorderen. Er zijn ook verkennende gesprekken gestart voor de onderhandeling van een bilateraal coproductieverdrag tussen Vlaanderen en China.

2014

De onderhandelingen tussen de EU en respectievelijk Japan en de VS zullen nauwgezet opgevolgd worden. Ik zal erover waken dat de Europese Commissie het onderhandelingsmandaat respecteert. De nota aan de Vlaamse Regering van 19 juli 2007 over het Gemeenschappelijk Handelsbeleid van de EU neem ik als leidraad. Het Steunpunt Buitenlands Beleid, Internationaal Ondernemen en Ontwikkelingssamenwerking zal het komende jaar een kortetermijnonderzoek uitvoeren over audiovisuele diensten in handelsakkoorden.

De Vlaamse overheid blijft de uitvoering van de afspraken over culturele en audiovisuele samenwerking, die in het kader van handels- of associatieakkoorden worden gemaakt, opvolgen. Ik zal ook de opvolging van de lopende onderhandelingen met Canada en China voortzetten. Andere opportuniteiten voor het sluiten van een coproductieverdrag zullen worden verkend.

3.6 Internationale culturele uitwisseling en dialoog

2012-2013

Het thematisch managementcomité internationaal cultuurbeleid en culturele diplomatie (MACO ICCD) fungeerde net als voorgaande jaren als overlegplatform voor informatie-uitwisseling en afstemming op ambtelijk niveau van projecten en initiatieven in het kader van de culturele diplomatie. Het MACO ICCD richtte de cel Cultuur Internationaal (CINT) op.

Eind 2012 werden via het 'Actieplan culturele diplomatie' in lijn met de mededeling van 1 juni 2012 van minister Schauvliege over het internationaal cultuurbeleid een aantal krijtlijnen vastgelegd. Het actieplan wil de Vlaamse cultuur nadrukkelijker onder de aandacht brengen in de internationale betrekkingen van Vlaanderen, en de internationale uitstraling ervan efficiënter inzetten als instrument van reputatiemanagement en naambekendheid van Vlaanderen in het buitenland. In dit kader ondersteunde ik onder meer het Festival van Avignon, de Anna Lindh-stichting, het *Flanders Centre Osaka*, het Centrum voor Mexicaanse Studies, en de tentoonstelling *Masterpieces from Antwerp in Mumbai*, die ik zal openen tijdens mijn bezoek aan India in november.

De culturele samenwerking met Nederland, ook in derde landen, blijft een prioriteit. In dit kader vond in januari 2013 in het VK het festival *'High Impact – Literature from the Low Countries'*, met auteurs uit Nederland en Vlaanderen, plaats. Ook New York kwam dit jaar aan de beurt. Samen met Nederland zal Vlaanderen de werking van de Commissie Cultureel Verdrag Vlaanderen-Nederland (CVN) blijven ondersteunen. CVN zal ook mogelijkheden onderzoeken inzake het Vlaams-Nederlandse culturele optreden in derde landen.

Vlaanderen houdt de vinger aan de pols bij relevante initiatieven op Europees niveau. Zo werd het in 2013 volwaardig lid van EUNIC, een Europees netwerk van culturele instituten dat wil bijdragen aan de invulling van de culturele component van de externe betrekkingen van de Europese Commissie.

2014

Het actieplan culturele diplomatie wordt verder uitgerold. In het kader van het internationaal cultuurbeleid en de culturele diplomatie zal speciale aandacht uitgaan naar het uitwerken van een beleidslijn rond Vlaamse aanwezigheid op belangrijke internationale evenementen (zoals wereldexpo's of Olympische Spelen). Daarnaast zal de haalbaarheid onderzocht worden van de oprichting van een UNESCO categorie II-centrum in Vlaanderen (een internationaal of regionaal excellentiecentrum dat via capaciteitsopbouw, kennisdeling en onderzoek rechtstreeks bijdraagt tot de doelstellingen en uitvoering van het programma van UNESCO en dat wordt opgericht en gefinancierd door de lidstaten). De culturele samenwerking met Nederland in derde landen wordt voortgezet.

3.7 Promotie van het Nederlands via de Nederlandse Taalunie

2012-2013

In het kader van een herziening van haar subsidiesystematiek heeft de Nederlandse Taalunie (NTU) de focus verlegd naar een aantal groeimarkten. Zo werd in juni 2013 in India een eerste afdeling Nederlands opgezet. In de VS werd aan de twee afdelingen die door de NTU worden ondersteund, gevraagd hun afdeling te versterken en te verzelfstandigen en daarvoor een fondsenwervingscampagne op te zetten. Voor Zuid-Afrika is de samenwerking van start gegaan met drie concrete projecten op het vlak van Taal- en Spraaktechnologie. De NTU geeft via de afdelingen neerlandistiek ook in beperkte mate impulsen aan de presentatie van Nederlandstalige taal en cultuur in het buitenland. Het eerste project -een manifestatie rond performancepoëzie- vond plaats in 2012 in Berlijn.

2014

De NTU voert het komende jaar een strategische oefening uit met betrekking tot de klijntijnen van het Actieplan 2014 en de bijbehorende ontwerpbegroting. Het Meerjarenbeleidsplan 2013-2017 en de respectievelijke begrotingen zullen, als gevolg van die oefening, bijgesteld worden.

4. Een verantwoord vergunningsbeleid inzake handel in strategische goederen

Het VN-Verdrag inzake handel in conventionele wapens, dat op 2 april 2013 werd aangenomen door de VN-Algemene Vergadering, is een gemengd verdrag dat door de drie gewesten moet worden goedgekeurd. De Vlaamse Regering heeft steeds een sterke betrokkenheid getoond voor de onderhandelingen inzake het Wapenhandelverdrag, dat wereldwijde spelregels biedt voor handel in wapens en militair materieel. Ze gaf op 17 mei 2013 haar goedkeuring en machtiging tot ondertekening van het verdrag, die plaatsvond in New York op 2 juni 2013.

Naar aanleiding van de ontwikkelingen in de Arabische wereld bleef de export van militair materieel naar bepaalde landen in het Midden-Oosten en Noord-Afrika *on hold* staan. De lijst van landen wordt voortdurend opgevolgd en bijgewerkt op basis van de actualiteit. Op dit moment bestaat de lijst uit vier landen, namelijk Egypte, Bahrein, Jemen en Syrië. Voor Libië en Libanon is een internationaal uitgevaardigd wapenembargo van kracht. Ten aanzien van Saoedi-Arabië werden bijkomende maatregelen genomen, conform de mogelijkheden binnen het Wapenhandeldecreet om het eindgebruik maximaal te controleren.

4.1 Nieuw wapenhandeldecreet

2012-2013

Het voorbije jaar stond in het teken van de verdere uitvoering van en de nodige informatieverstrekking (*outreach*) over het nieuwe Wapenhandeldecreet van 15 juni 2012 en het Wapenhandelbesluit van 20 juli 2012. Er werd een nieuw delegatiebesluit aangenomen, afspraken gemaakt over handhaving, een ‘Fonds Wapenhandelgerelateerde Boetes’ voorzien, toezichthouders aangewezen en de herevaluatie van de voorafgaande vergunningen toegekend door de FOD Justitie werd opgestart. Op het vlak van praktische implementatie van het nieuwe regelgevende kader werden een aantal administratieve procedures nader uitgewerkt en aangepast aan de nieuwe regelgeving. Er werd ook een online toepassing ‘e-rapportering strategische goederen’ ontwikkeld. Voor wat betreft het luik *outreach* werd de website herwerkt, werden interpretatierichtlijnen en informatiefiches geïntroduceerd en werden seminars georganiseerd ten behoeve van het doelpubliek. De samenwerking met andere overheidsinstanties (zoals de douane, politie en parketten) in het kader van het nieuwe regelgevende kader werd voortgezet.

2014

Er zal verder worden ingezet op de uitvoering van en de *outreach* over het Wapenhandeldecreet en -besluit. Er zal verder gewerkt worden aan de ontwikkeling van de online toepassing ‘e-rapportering strategische goederen’ en van de website. De samenwerking met andere overheidsinstanties loopt ook voort. In samenspraak met de andere gewesten en de administratie der douane en accijnzen zal onderzocht worden hoe de samenwerking nog versterkt kan worden.

4.2 Producten en technologie voor tweërlei gebruik

2012-2013

De Europese Raadsbesprekingen over het wetgevend initiatief van de Europese Commissie om bijlage I van Verordening 428/2009 te kunnen wijzigingen via gedelegeerde handelingen werden voortgezet. In september 2013 vond een triloog plaats, tussen de Europese Commissie, de Raad en het Europees Parlement. Mijn diensten namen opnieuw het woordvoerderschap op voor België in de *Raadswerkgroep Goederen voor Tweërlei Gebruik* en in de *Artikel 23 Coördinatiegroep*. Binnen die groepen wordt naast het wetgevend initiatief van de Europese Commissie omtrent de gedelegeerde handelingen ook het dossier besproken omtrent het opstellen van richtlijnen over verscheidende aspecten van de vergunningsprocedure voor het uitvoeren van goederen voor tweërlei gebruik.

2014

Het komende jaar zal ik het aangekondigde besluit over uitvoer, doorvoer en overbrenging van goederen voor tweërlei gebruik voorleggen aan de Vlaamse Regering en zal een ‘*internal compliance*’-gids voor bedrijven gefinaliseerd worden. Dit besluit voorziet de nationale omzetting van een aantal maatregelen die verbetering brengen in het exportcontrolebeleid en die werden opgenomen

in de Europese verordening 428/2009 van de Raad van 5 mei 2009 tot instelling van een communautaire regeling voor controle op de uitvoer, de overbrenging, de tussenhandel en de doorvoer van producten voor tweeterlei gebruik.

Over beide initiatieven zal de nodige *outreach* ten aanzien van bedrijven plaatsvinden. Mijn diensten zullen met de douane samenwerken omtrent de opmaak van een risico-analysestrategie voor exportcontrole. Ze zullen ook onderzoeken hoe een digitalisering van de procedure voor vergunningsaanvragen concreet kan worden ontwikkeld.

Er zal onderhandeld worden over een samenwerkingsakkoord rond het nucleair exportbeleid. Op 17 juli 2013 richtte het Overlegcomité daartoe een werkgroep op.

4.3 Implementatie van de Chemical Weapons Convention

2012-2013

In de ICBB drong ik er op aan dat de noodzakelijke aanpassingen aan het samenwerkingsakkoord zouden gebeuren, samen met de aanneming van de nodige uitvoeringsbesluiten. De ‘permanente overlegstructuur’ (opgericht voor de coördinatie van de implementatie van het Samenwerkingsakkoord over het Verdrag inzake Chemische Wapens) besprak vervolgens deze aanpassingen. Over het gecoördineerd ‘gewestelijk uitvoeringsbesluit’ vond intergewestelijk overleg plaats met het oog op de voorlegging ervan aan de ‘permanente overlegstructuur’.

2014

In het najaar van 2013 zal het gecoördineerd ‘gewestelijk uitvoeringsbesluit’ gefinaliseerd worden binnen de ‘permanente overlegstructuur’ en voorgelegd worden als ontwerpbesluit aan de Vlaamse Regering. De noodzakelijke aanpassingen aan het samenwerkingsakkoord zullen gefinaliseerd worden en voorgelegd worden aan de ICBB. Daaropvolgend zal de parlementaire goedkeuringsprocedure opgestart worden. Binnen het kader van de ‘permanente overlegstructuur’ zal ook de taakverdeling en verantwoordelijkheid inzake routine- en uitdagingsinspecties besproken worden.

4.4 Verordening 258/2012 tot uitvoering van artikel 10 van het VN-protocol inzake vuurwapens

In het licht van de toepassing van Verordening nr. 258/2012 van 14 maart 2012 tot uitvoering van artikel 10 van het VN-protocol inzake vuurwapens, die ingaat op 30 september 2013, voeren mijn diensten de nodige aanpassingen door aan de administratieve procedures en zorgen ze voor *outreach* naar het specifieke doelpubliek. De praktische implementatie van de verordening wordt ook besproken binnen de relevante Europese werkgroepen. Mijn diensten zullen het dossier omtrent de vereenvoudigde procedure voor tijdelijke uitvoer voor jacht- en sportschietdoeleinden bespreken met de Europese Commissie, de andere gewesten, de politie, de douane en de luchthavenveiligheidsdiensten.

TWEEDE HOOFDSTUK: INTERNATIONAAL ECONOMISCH BELEID

In 2012 ondervond de wereldeconomie nog steeds de gevolgen van de financieel-economische crisis. De economie groeide mondiaal 3,2%. Voor de komende twee jaar zijn de groeiverwachtingen beter, met 3,5% in 2013 en 4% in 2014. Volgens de Wereldhandelsorganisatie (WTO) ging het volume verhandelde goederen in 2012 met 2% omhoog. De WTO verwacht dat het volume van de wereldhandel in 2013 met 3,3% zal stijgen. In 2012 haalden de buitenlandse directe investeringen (BDI) wereldwijd een totaalwaarde van 1.350 miljard dollar. Dat cijfer zou -op basis van voorlopige ramingen van UNCTAD (de VN-Conferentie over Handel en Ontwikkeling)- de komende jaren verder klimmen tot 1.450 miljard dollar in 2013, 1.600 miljard in 2014 en 1.800 miljard dollar in 2015.

5. Een sterkere internationalisering van de Vlaamse economie

Uit cijfers van de WTO blijkt dat België in 2012 de dertiende goederenexporteur ter wereld was met 2,43% van het totaal (na Canada en vóór Singapore). Vlaanderen behaalde in 2012 de veertiende plaats op de rangschikking van grootste exporteurs wereldwijd, met een aandeel van 83,3% in de totale Belgische export (en 2,02 % in de totale wereldexport). In 2012 exporteerde Vlaanderen voor 289,64 miljard euro, wat 2,57% meer was dan in 2011. De Vlaamse import kende in 2012 een toename van 1,36% en bedroeg 290,1 miljard euro. Op het vlak van import zorgde Vlaanderen in 2012 voor 85,2% van de totale Belgische jaarimport. De eerste jaarhelft van 2013 exporteerde Vlaanderen voor 147,8 miljard euro. Dat impliceerde een lichte stijging van 0,25% tegenover het eerste halfjaar van 2012. Vlaanderen importeerde tijdens de eerste zes maanden van 2013 voor 147,36 miljard euro, ten opzichte van 147,67 miljard euro in dezelfde periode vorig jaar. Dat houdt een daling in van 0,20%. Na 6 maanden in 2013 haalde Vlaanderen een handelsoverschot van 418 miljoen euro, vergeleken bij een tekort van een kleine 260 miljoen tijdens het eerste halfjaar in 2012.

Het groot belang dat we hechten aan het ontdekken van nieuwe markten betekent niet dat we onze buurlanden uit het oog verliezen. Zij blijven op heel wat vlakken -en niet in het minst wat betreft de handelsrelaties- onze belangrijkste partners. Groeilanden worden wel steeds belangrijker in de Vlaamse internationale handel. Het aandeel in de totale handel dat naar niet-EU-27 landen gaat, stijgt gestaag sinds 2009: van 25,8% in 2009 naar 32% in 2012.

Duitsland bleef ook in 2012 afgetekend de eerste afzetmarkt (met een aandeel van 17,7% in het exporttotaal). Binnen de top-10 met exportmarkten was er in 2012 een verschuiving op nummer twee en drie. Frankrijk is zijn tweede plaats als exportklant kwijtgeraakt (12,5%) aan Nederland (13,4%). Op vier kwam het VK met een aandeel van 7,3%, vóór de VS (5,9%) die de top vijf vervolledigt. Naast de VS stonden in 2012 ook India (2,69%) en China (2,45%) als niet-Europese exportbestemmingen in de top tien, respectievelijk op de zevende en achtste plaats. Als exportmarkt liet China in 2012 Spanje achter zich. In 2012 stond het BRIC-marktenblok (Brazilië, Rusland, India en China) in voor 7,62% van het globale Vlaamse uitvoertotaal.

5.1 Verdubbeling van het aantal exporterende KMO's tegen 2020*2012-2013*

De meting 'ViA-Pact 2020 – meting 2013' van de Studiedienst van de Vlaamse Regering geeft aan dat 17.824 bedrijven in 2012 een aangifte hebben gedaan van exportactiviteiten (waarbij bedrijven die binnen de EU onder het miljoen euro exporteerden niet geregistreerd werden wegens de aangiftedrempel). Er was in 2012 een kleine toename van het aantal exporterende Vlaamse bedrijven ten opzichte van 2011.

De boodschap dat internationalisering cruciaal is voor groei en risicospreiding wordt systematisch uitgedragen, door zowel mezelf en mijn diensten als door de economische middenveldpartners. Evenementen zoals de uitreiking van de Leeuw van de Export dragen daar toe bij. De uitreiking van de Leeuw van de Export 2013 in Hasselt sloot aan bij het relanceplan voor Limburg. Het Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen (*Flanders Investment & Trade*, FIT) stelde een extra Adviseur Internationaal Ondernemen aan voor de begeleiding van Limburgse bedrijven.

In juni 2013 werd ook een ViA-workshop georganiseerd in Brussel waar meer dan 100 startende en potentiële exporteurs konden ‘speed daten’ met de Vlaams Economische Vertegenwoordigers (VLEV’s). Verder worden door mijn diensten op zoveel mogelijk fora van ondernemers en potentiële exporteurs presentaties en toespraken gegeven over het belang van internationaal ondernemen voor groei. FIT is ook heel actief via de sociale media (Twitter en LinkedIn) om bedrijven warm te maken voor internationaal ondernemen.

Het instrument ‘exportmeter’ (voor zowel productie- als dienstenbedrijven) blijft een cruciaal instrument om de exportmaturiteit van bedrijven te meten en hen naderhand te adviseren. Er werden in 2012 bij 103 bedrijven exportmeters afgenomen, en 66 in de eerste helft van 2013. De focus ligt op exportmaturiteit en exportvaardigheden.

2014

FIT wil in de toekomst ook actief werken op de ‘exportbeslissing’. Dat is de beslissing die een bedrijf neemt om al dan niet internationaal actief te worden. Om eventuele hefbomen te identificeren die hiervoor gebruikt zouden kunnen worden, is wetenschappelijk onderzoek nodig. De identificatie van de drempels die bedrijven ervaren om de stap naar internationaliseren te zetten, maakt het onderwerp uit van een langetermijnonderzoek door het Steunpunt Buitenlands Beleid, Internationaal Ondernemen en Ontwikkelingssamenwerking.

In 2014 zullen de steunmaatregelen voor Limburg van het SALK²-rapport (Strategisch Actieplan Limburg in het Kwadraat) voortgezet worden. FIT zal deel uitmaken van het platform Internationaal Ondernemen in Limburg.

FIT, het Agentschap Ondernemen (AO) en het Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie (IWT) werken verder samen rond het project inzake de geïntegreerde benadering van de ondernemer door de Vlaamse overheid. Dit gebeurt in het kader van het meerjarenprogramma Slagkrachtige Overheid.

5.2 Vergroten van het Vlaamse export-marktaandeel

2012-2013

De strategie van FIT is gebaseerd op een selectie van focuslanden en -sectoren, die het meeste opportuniteiten bieden voor Vlaamse ondernemers. Die strategie is doorvertaald in een jaarprogramma van proactieve acties (economische missies, groepsdeelname aan beurzen en conferenties, uitnodigingen van aankopers...). In 2012 werd 80% van alle 114 acties opgenomen in het jaaractieplan van FIT gerealiseerd in de focuslanden. Van de 5.158 B2B meetings die FIT voor haar klanten realiseerde in 2012, hadden er 3.452 betrekking op de focuslanden.

De strategie voor internationaal ondernemen wordt ook in samenwerking met de middenveldpartners gerealiseerd, via samenwerkingsakkoorden, de financiering van projecten van bedrijfsgroeperingen, en de jaarlijkse overlegmomenten (werkraden) over het actieprogramma met de sectoren. Het voorbije jaar sloot FIT onder meer een nieuw samenwerkingsakkoord met *Flanders Cleantech Association* (FCA/VITO) (zie ook II.5.7).

In 2013 publiceerde FIT de publicatie ‘Uw Marketingplan in 15 stappen’ in de reeks ‘Leidraad bij Internationaal Ondernemen’.

2014

De FIT-website en bijhorende online diensten worden vernieuwd en uitgebreid met het oog op een betere toegankelijkheid en opvolging door klanten via de persoonlijke myFIT toegang. Het aanbod wordt uitgebreid met online informatie en instrumenten met betrekking tot exportvaardigheden.

Het pilootproject dat met UNIZO werd opgezet voor exporterende bedrijven die nieuwe (verre) markten willen aanboren (zie ook II.5.3), krijgt in 2014 opvolging via een project voor ‘beginners’ op de Amerikaanse markt. In 2014 zal ook het samenwerkingsakkoord met UNIZO vernieuwd worden. Op basis van een lezersbevraging in 2013 zal een heroriëntering doorgevoerd worden van het magazine Wereldwijs, met o.a. meer ruimte voor kleinere bedrijven.

In het laatste kwartaal van 2013 zal een klantentevredenheidsenquête worden georganiseerd, gevolgd door een bevraging van doelgroepen in verband met de specifieke noden op het vlak van ondersteuning.

5.3 Focus op de snel(st)groeïende economieën

2012-2013

Achttien van de 25 focuslanden voor internationale handel van FIT zijn snelgroeïende economieën. Een flink aandeel van de in 2012 en in 2013 geplande zendingen (bv. naar Myanmar, Thailand, China en India), zakenreizen, beursdeelnames, seminars, uitnodigingen van aankopers... hadden dus betrekking op deze landen. Zo lanceerde FIT in 2013 samen met UNIZO het nieuwe project ‘Azië voor beginners’, waarbij voor de eerste keer een groepszakenreis naar Hong Kong en Singapore werd georganiseerd. De reis was erop gericht minder ervaren exporteurs aan te zetten hun actieterrein uit te breiden en hen te laten profiteren van de economische groei in Azië.

De individuele dienstverlening aan bedrijven heeft een bijzondere waarde in deze markten, omwille van de vaak moeilijk toegankelijke markt en informatie. Om deze dienstverlening te versterken in groeimarkten, werden in 2013 extra middelen vrijgemaakt voor FIT. Er werd een kantoor geopend in Qatar en het kantoor Hanoi werd versterkt door het uitsturen van een VLEV. Daarnaast werden contracten afgesloten met privépartners die als FIT-antenne diensten kunnen verlenen op contractbasis.

FIT volgt actief de projecten en aanbestedingen op in een aantal ontwikkelingslanden (landenclassificatie OESO). In de periode 2012-2013 waren dit Colombia, Haïti, Indonesië, Sri Lanka, Bangladesh, en de DR Congo. In 2012 was er een zending naar de DR Congo. In het najaar 2013 staat nog een zending naar Kenia en Tanzania op het programma. De internationale financiële instellingen spelen in deze landen een centrale rol als informatiebron, partner en financier.

Ook bij het aantrekken van investeringen ligt een belangrijke focus op groeilanden. Zo werd het kantoor Seoul verstrekt met een specialist investeren.

Mijn diensten werken samen met Europalia dat tussen 4 oktober 2013 en 26 januari 2014 in het teken staat van India. Vanuit het beleid inzake de academische diplomatie, wordt door mijn diensten in samenwerking met de kennisinstellingen tijdens het academiejaar 2013-2014 een ‘Indiajaar’ georganiseerd. Ik verwijs ook nog het Vlaamse IAO-Trustfonds waarmee projecten in opkomende economieën worden gefinancierd (cf. infra, II.6.5) en naar de APEC-beurzen (cf. infra, II.7.2).

2014

In 2014 wordt de focus op de groeilanden voor het aantrekken van investeringen voortgezet (met bijzondere aandacht voor het gebruik van de lokale taal). Er zijn onder andere investeringsgidsen en websites voor een Chinees-, Russisch- en Braziliaans publiek. Er is bovendien een uitgebreid actieprogramma; de belangrijkste en meest doelgerichte acties om investeerders in groeilanden te bereiken zijn de *roadshows*. Het pilootproject 'Azië voor beginners' met UNIZO krijgt in 2014 opvolging met een groepszakenreis naar China.

In 2013 wordt een optimaliseringsoefening voor de buitenlandkantoren van FIT (met speciale aandacht voor de groeimarkten) afgerond. Die optimalisering zelf zal in 2014 uitgevoerd worden. FIT zal in 2014 ook speciale aandacht besteden aan het uitwerken van een strategie voor Afrika.

5.4 Speciale aandacht voor nieuwe sectoren

2012-2013

Internationalisering van dienstenbedrijven

Na de oriëntatienota 'Internationalisering van diensten' die FIT opmaakte, werden dienstenbedrijven systematisch verder bevraagd en werd het instrumentarium gaandeweg verder georiënteerd ten gunste van de dienstenbedrijven. Zo werden nieuwe beursdeelnames geïntroduceerd (Buchmesse, MIPTV, conhIT, World Future Energy Summit...), en specifieke acties uitgewerkt (100 Hours in the Valley, Missie Audiovisuele sector in Duitsland, Missie Design naar de VS, B2B uitnodiging Italiaanse productiehuisen...), die volledig gericht zijn op specifieke dienstensectoren.

Als onderdeel van de financiële stimuli werden bepalingen opgenomen die nieuwe mogelijkheden bieden aan dienstenbedrijven. Het betreft een financiële tussenkomst voor dienstenbedrijven bij deelname aan zogenaamde 'niche-evenementen' (gespecialiseerde seminaries, congressen) vaak in de ICT-, biotech- of farmasector. Binnen de reguliere financiële stimuli worden ook heel wat dossiers goedgekeurd voor de sector 'consultancy & diensten' en de sector 'logistiek en transport', waarin veel dienstenbedrijven actief zijn.

De speciaal ontwikkelde exportmeter voor dienstenbedrijven kende een groeiend succes. In 2012 werden 19 van de 103 exportmeters bij dienstenbedrijven afgenomen. In de eerste helft van 2013 bedroeg dat aantal al 14 ten opzichte van 66.

De Vlaamse creatieve industrieën

Naast de individuele begeleiding van bedrijven werden in 2012 een aantal acties georganiseerd voor de creatieve industrieën, zoals de ondersteuning van designbedrijven tijdens *Fuori Salone* (een nevenevenement aan de Internationale Meubelbeurs in Milaan), de voorbereiding van de *Business of Design Week* (Hong Kong, cf. infra II.5.9) en deelname aan de *Frankfurter Buchmesse*. Ik verwijs ook naar een aantal andere beurzen en acties die ik hierboven al vermeldde. Er zal eind 2013 ook een samenwerkingsakkoord met *Flanders District of Creativity* worden gesloten.

De Vlaamse zorgsector

Op 13 mei 2013 werd een 'Workshop Internationalisering' gehouden voor de managementteams van de geselecteerde demonstratieprojecten van het ViA-project *Flanders' Care*. Innoverende ondernemers in de zorgsector werden op die manier aangezet tot internationaliseren.

2014

In 2014 wordt uitgekeken naar de resultaten van de studie van het Steunpunt Buitenlands beleid, Internationaal Ondernemen en Ontwikkelingssamenwerking over de internationalisering van de Vlaamse dienstensector.

FIT werkt verder aan een zo gericht mogelijke communicatie ten aanzien van dienstenbedrijven. Via een vernieuwde CRM-applicatie (*Customer Relationship Management*) en een gepersonaliseerde toegang tot de FIT-website, moet het mogelijk worden om de dienstenleveranciers per sector beter te identificeren. In 2014 zullen daardoor nog meer gerichte *direct mailings* aan dienstenbedrijven bezorgd kunnen worden.

Met het oog op de ondersteuning van de creatieve industrieën in internationalisering bereidt FIT momenteel een visienota voor, waarop in 2014 verder gewerkt kan worden. Het FIT-actieprogramma 2014 wordt in het najaar 2013 gepubliceerd, waarin opnieuw acties en evenementen opgenomen zijn voor enkele specifieke sectoren zoals de creatieve sectoren, biotechnologie, medtech, cleantech, enz.

5.5 Ondersteunen van strategische vormen van internationaal ondernemen

2012-2013

Het ondersteunen van bedrijven in strategische vormen van internationaal ondernemen is via de individuele dienstverlening aan bedrijven ingebed in de reguliere werking van FIT.

Het project ‘internationalisering van de Vlaamse kenniseconomie’ van het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) werd op 27 maart 2013 afgesloten met een slotevenement tijdens de terugkeerweek van de technologieattachés. Ik heb in de begroting de nodige middelen voorzien om de werking van de technologieattachés structureel te verankeren in de werking van FIT. In 2013 werden de standplaatsen van de technologieattachés geëvalueerd en hun werking werd licht geheroriënteerd. Zo werden de werkingsgebieden van de technologieattachés vergroot en komt er een bijkomende technologieattaché voor Europa.

2014

De aanwerving van technologieattachés zal in 2014 voltooid worden. De aansturing zal mede gebeuren via projecten die geformuleerd werden door de leden van de stuurgroep (waarin onder meer IWT, de strategische onderzoekscentra en federaties vertegenwoordigd zijn).

5.6 Realiseren van Vlaamse economische wereldspelers

2012-2013

FIT werkt in het kader van deze doelstelling specifiek mee aan het luik internationalisering van het groeiplatform Gazellesprong en aan het internationale luik van het *Flanders' Care* project.

In uitvoering van de Vlaamse ‘slimme specialisatiestrategie’, die goedgekeurd werd door de Vlaamse Regering in maart 2013, werken mijn diensten intensief aan economische transformatie.

2014

Het promoten van Vlaamse clusters hangt nauw samen met de acquisitiestrategie voor het aantrekken van investeringen. Als basis is er steeds een mapping nodig van waardenketens en beschikbare competenties van de Vlaamse cluster of competentiepool. Vervolgens moet een screening uitgevoerd

worden in het buitenland om te komen tot een goede match met buitenlandse clusters. Dat is mogelijk mits er een actieve clusterorganisatie is of met bijkomend onderzoek door partners. Het opbouwen van een goede *business case*, van succesverhalen over de ambities van de Vlaamse cluster, en de uitwerking van transitie *roadmaps* vormen de essentiële basis voor een gedegen prospectie in het buitenland, van zowel samenwerkingsmogelijkheden met buitenlandse clusters als potentiële investeerders in Vlaamse clusters.

De technologieattachés worden mobiele *matchmakers* die in samenwerking met de VLEV's gerichte contacten opbouwen in de regio. Zij moeten zeer goed de essentie van de *roadmaps* van Vlaamse clusters kunnen overbrengen, en de *roadmaps* van plaatselijke clusters kennen en kunnen overbrengen aan de Vlaamse tegenhangers. *Roadshows* met Vlaamse clusterorganisaties die zowel gericht zijn op het prospecteren van potentiële investeerders als op afzet of partners voor Vlaamse bedrijven nemen hierin een bijzondere plaats in. In de toekomst zal steeds de mogelijkheid tot gezamenlijke *trade/invest* acties onderzocht worden, naar het voorbeeld van de geslaagde *roadshow* met *Flanders' PlasticVision* in mei 2013.

5.7 Meer beleidsafstemming tussen internationaal ondernemen en innovatie

2012-2013

Innovatiecentrum Vlaanderen is een van de centrale doelstellingen van ViA, met als doel innovatie in de groei van bedrijven en het creëren van voldoende jobs in sectoren van de toekomst. Innovatieve bedrijven maken ook meer kans om snel internationaal door te breken.

Het voorbije jaar verdiepte FIT zijn samenwerking met *Flanders' Care*, onder meer door een workshop 'Internationalisering' voor bedrijven uit de sector, en door samenwerking op gespecialiseerde topbeurzen zoals Medica in Düsseldorf en conhIT in Berlijn. Ik heb aan beide beurzen een bezoek gebracht.

FIT en AO hebben een samenwerkingsakkoord gesloten in het kader van *Enterprise Europe Network* (EEN).

2014

Nu de werking van de technologieattachés verankerd is in de werking van FIT, kunnen de technologieattachés verder ingezet worden op hun drieledige opdracht: de ondersteuning van hoogtechnologische bedrijven, de internationalisering van de Vlaamse strategische onderzoekscentra en competentiepolen, en hun rol in de kloofanalyses binnen de strategie voor het aantrekken van investeringen.

Er is een consortium in de maak met onder andere FIT, AO en IWT om deel te nemen aan de nieuwe oproep die eind 2013 gelanceerd zal worden door de Europese Commissie in het kader van COSME (*Programme for the Competitiveness of Enterprises and SME's*) met het oog op de verderzetting van EEN Vlaanderen voor de periode 2014-2020. Waar mogelijk zal het economische middenveld bij de vorming van dit consortium betrokken worden. Tussen FIT en het kenniscentrum *Flanders District of Creativity* zal verder samengewerkt worden in het kader van studies.

5.8 Meer buitenlandse investeringen aantrekken

2012-2013

In 2012 werden 159 nieuwe investeringen gerealiseerd (voor een investeringsbedrag van 1,58 miljard euro) die een tewerkstelling van 3740 directe jobs creëren. Vlaanderen bestendigt daarmee zijn goede prestaties in het creëren van werkgelegenheid door het aantrekken van investeringen. Er is een lichte stijging van het aantal jobs gecreëerd door deze investeringen.

In het kader van de focusstrategie voor het aantrekken van investeringen werd in 2013 dieper ingespeeld op het NIB van Vlaanderen. Het volledige NIB-verhaal werd actief gelinkt aan de focusstrategie waarvan de kernwoorden zijn: proactieve benadering (*push strategy*) en het in kaart brengen van doelgroepbedrijven die een toegevoegde waarde hebben voor ons economisch weefsel. Dit gebeurt onder meer op basis van behoefteanalyses. Om de *gaps* (behoeften) van en ontbrekende elementen in het Vlaamse industriële weefsel te definiëren, doet FIT een beroep op specialisten uit de private en openbare dienstverleningssector. Op basis van de behoefteanalyse trekt FIT met een aantal specialisten naar de targetbedrijven in het buitenland. Dit proces speelt in op en versterkt de door Vlaanderen gedefinieerde clusters uit het ViA-programma. In 2013 werd voor drie clusters een dergelijke analyse uitgevoerd en vervolgens in de praktijk gebracht via doelgerichte *roadshows*: met de chemische cluster (i.s.m. Accenture en Essencia) in Japan, met de cluster *life sciences/biotech* (i.s.m. Leuven R&D, VIB en Imec) in de VS, en met de cluster kunststoffen/geavanceerde materialen (i.s.m. *Plastic Vision*) in de VS. De opvolging hiervan loopt.

2013 was een belangrijk jaar voor de uitwerking van versterkte nazorg via de eerste editie van de ‘*Foreign Investment Trophy*’, waarbij er zowel een ‘*Life Time Achievement Award*’ als een ‘*Investment of the Year Award*’ werd uitgereikt. Via deze trofee wordt de rol die buitenlandse bedrijven spelen in de Vlaamse economie erkend. Tijdens de jaarlijkse vergadering van het Wereld Economisch Forum (WEF) in Davos had ik gesprekken met bedrijfsleiders die al in Vlaanderen geïnvesteerd hebben, of dit in de toekomst zouden kunnen doen.

2014

In 2014 zal de methodologie voor het gericht aantrekken van buitenlandse investeringen nog verfijnd worden. Daarbij zal verder gewerkt worden aan de strategische clusteranalyses en nagegaan worden hoe er kan worden ingespeeld op de transformaties die beoogd worden in het NIB. Dit zal leiden tot detectie van nieuwe opportuniteiten voor investeringen in clusters, *leadplants* en *pilot-plants*, aan de hand van de opgebouwde pilootervaringen van 2013 (cf. supra, II.5.6). Aangezien uit de resultaten van 2013 blijkt dat de analyses alleen grondig zijn wanneer de vereiste expertise beschikbaar is, zal in kaart gebracht worden hoe een grondige aanpak verwezenlijkt kan worden en zal onderzocht worden met welke partners dit uitgevoerd dient te worden.

De ervaringen uit de *roadshows* die FIT in 2013 organiseerde, worden gebruikt om de praktische uitwerking van de prospectie van targetbedrijven te verfijnen. In 2014 zal verder ingezet worden op: de opvolging van lopende trajecten, het uitrollen van de gapanalyse naar andere landen, en de opstart van gapanalyses voor andere clusters.

Naast het aantrekken van nieuwe investeerders, blijven de investeringen van bestaande buitenlandse bedrijven in Vlaanderen belangrijk. Daarom moeten de initiatieven gericht naar de reeds gevestigde buitenlandse ondernemingen bestendigd worden. De *Foreign Investment Trophy* zal in 2014 opnieuw uitgereikt worden.

5.9 Een actieve Vlaamse economische diplomatie

2012-2013

Het actief voeren van een gerichte Vlaamse economische diplomatie behoort tot de kerntaken van de Vlaamse overheid. Dagelijks wordt er -ter ondersteuning van de Vlaamse economie- actief aan economische diplomatie gedaan door het uitgebreide buitenlandse netwerk van FIT, meer bepaald door de VLEV's, handelssecretarissen en technologieattachés. Alle contacten die gelegd worden in functie van het actief opsporen van opportuniteiten voor Vlaamse bedrijven, sectoren, clusters en strategische onderzoekscentra, en van het aantrekken van potentiële investeerders, zijn gericht op het versterken van het Vlaams economisch weefsel en het creëren van tewerkstelling en welvaart in Vlaanderen.

In dat kader heb ik het afgelopen jaar een aantal economische zendingen geleid (naar Marokko, Spanje, Canada, Myanmar, Malawi en Botswana, Zweden, VS en China) en deelgenomen aan prinselijke missies (naar Thailand en Angola). Ik ondernam ook een gezamenlijke economische zending met mijn Nederlandse ambtsgeenoot Rutte naar Texas in de VS. Tijdens alle contacten die ik tijdens deze zendingen had, trachtte ik Vlaanderen internationaal op de kaart te zetten, zo gericht mogelijk het pad te effenen voor Vlaamse bedrijven in deze landen, en buitenlandse investeerders te overtuigen in Vlaanderen te investeren. De deelname van kennisinstellingen aan mijn buitenlandse zendingen biedt de gelegenheid om Vlaanderen internationaal op de kaart te zetten als toonaangevende innovatieve en lerende regio. Daarom werden kennisinstellingen uitgenodigd om deel te nemen aan een luik academische diplomatie in een aantal van mijn zendingen en die van andere ministers (cf. infra, III.7).

Ik nam ook opnieuw deel aan het WEF in Davos en bezocht een aantal gespecialiseerde Europese beurzen (zoals de medische beurs Medica in Düsseldorf, de nieuwe e-health beurs conhIT in Berlijn, *Mobile World Congress* in Barcelona en de Europese zoetwarenbeurs ISM in Keulen -waar België gastland was) voor belangrijke hoogtechnologische en strategische sectoren voor de toekomst in Vlaanderen.

Het voeren van een gerichte economische diplomatie gaat ruimer dan het leiden van economische zendingen. Ik denk bijvoorbeeld ook aan het sluiten van handels- en investeringsverdragen en het wegwerken van handelsbelemmeringen (cf. infra, II.6.1 en II.6.3), het verschaffen van studiebeurzen voor havenopleidingen (APEC en ITMMA, cf. infra, II.7.2) of het verlenen van een subsidie aan de vzw Ex-Change (cf. II.2.3 en III.8.3).

2014

Ik blijf het komende jaar de economische, politieke en academische belangen van Vlaanderen behartigen in het buitenland, onder meer door het leiden van of deelnemen aan economische zendingen en internationale beurzen. De kennisinstellingen zullen betrokken blijven bij mijn zendingen en die van mijn collega's en hun deelname zal ondersteund worden via de samenwerking met de vzw *Flanders Knowledge Area* (cf. infra, III.7).

De *Business of Design Week* in Hong Kong eind 2013, waar België dit jaar gastland is, is ongetwijfeld een zeer belangrijk evenement voor de Vlaamse designsector. Ik zal dit evenement samen met Waals minister van Buitenlandse Handel Marcourt in december 2013 bezoeken.

6. Een vrijere en eerlijkere wereldhandel

6.1 Verdere vrijmaking van de wereldhandel

2012-2013

De EU heeft in de loop van het voorbije jaar werk gemaakt van de versterking van de handelsrelaties met zijn strategische partners. Zo hebben de EU-lidstaten de Europese Commissie gemachtigd om de onderhandelingen te openen met Japan en de VS. De EU beschouwt deze bilaterale of regionale overeenkomsten als een aanvulling en een versterking van het multilaterale handelsbeleid. Dat laatste blijft een prioriteit voor de EU.

2014

De negende Ministeriële Conferentie van de WTO, die eind 2013 plaatsvindt in Bali, zou een nieuw elan moeten geven aan de Doha Ontwikkelingsronde. Op de agenda staan het sluiten van deelakkoorden over handelsvereenvoudiging, bepaalde landbouwonderwerpen en gunstregelingen voor de Minst Ontwikkelde Landen (MOL).

De onderhandelingen met de VS en Japan zullen het zwaartepunt vormen van het EU-Gemeenschappelijk Handelsbeleid. De onderhandelingen met Singapore en Canada zouden in 2014 afgerond kunnen worden. Mijn diensten zullen deze processen van nabij opvolgen.

6.2 Wegwerken van concrete handelsbelemmeringen

2012-2013

Het voorbije jaar kreeg FIT acht meldingen die als markttoegangsproblemen gecategoriseerd konden worden. Vijf van die meldingen werden aangebracht via het Meldpunt Handelsbelemmeringen, maar slechts drie daarvan betroffen handelsbelemmeringen. Voor elke melding werd een dossier opgemaakt. Waar opportuun, werd het vastgestelde probleem door de Permanente Vertegenwoordiging bij de EU aangekaart bij de Europese Commissie. Vlaanderen gebruikt ook een aantal eigen instrumenten. De VLEV's worden stevast ingeschakeld bij het wegwerken van deze handelsbelemmeringen en tijdens mijn ontmoetingen met ambassadeurs, buitenlandse ministers en staatshoofden tracht ik eveneens handelsbelemmeringen te bespreken.

De sensibilisering van ondernemingen om problemen op andere markten te melden, stond opnieuw hoog op de agenda. Desondanks blijft het vooral voor KMO's moeilijk om over te gaan tot het melden van een handelsbelemmering. De relatief lange doorlooperperiode van een dossier en de noodzaak om concrete aanwijzingen voor te leggen, doen bedrijven aarzelen om in de openbaarheid te komen.

2014

Ook in 2014 wordt zonder meer voort gewerkt aan de sensibilisering van ondernemingen ter zake, en het wegwerken van de gemelde handelsbelemmeringen.

6.3 Beschermen van onze investeringen in derde landen

2012-2013

Op 9 januari 2013 is EU-Verordening 1219/2012 in werking getreden, met overgangsregelingen voor de bilaterale investeringsovereenkomsten van de Lidstaten. De verordening staat -mits tijdige notificatie- het voortbestaan van deze overeenkomsten toe, en voorziet in de mogelijkheid om de EU-lidstaten te machtigen om nieuwe bilaterale investeringsovereenkomsten te onderhandelen en te sluiten. De ambtelijke werkgroep van de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie (BLEU) heeft daarop beslist om alle BLEU-overeenkomsten die ondertekend zijn, te notificeren, zodat deze van kracht kunnen blijven. De BLEU heeft tot dusver geen machtiging aangevraagd om een investeringsovereenkomst te (her)onderhandelen of te sluiten.

De Europese Commissie onderhandelt intussen met een aantal landen over de bescherming van investeringen, waaronder nu ook Japan en de VS. Er zijn ook gesprekken over een mogelijke investeringsbeschermingsovereenkomst met China.

2014

De onderhandelingen die de Europese Commissie voert met derde landen met betrekking tot de bescherming van investeringen zullen verder opgevolgd worden. Indien binnen de BLEU de vraag rijst om een bilaterale investeringsovereenkomst te onderhandelen of te sluiten, dan zal dat geval per geval bestudeerd worden. Daarbij zal rekening gehouden worden met de economische relevantie van een investeringsovereenkomst met het land, maar ook met de inhoud van de tekst, onder meer inzake de standaarden van bescherming, de beleidsruimte van de staat en de arbeids- en milieunormen.

6.4 Handel en ontwikkeling

2012-2013

Op 31 oktober 2012 werd EU-Verordening 978/2012 aangenomen, met de regels voor het vernieuwde Algemeen Preferentiesysteem (*Generalized System of Preferences*, GSP). Dat systeem zal op 1 januari 2014 in werking treden. Het nieuwe GSP richt zich vooral op de landen die de handelspreferenties het meeste nodig hebben, zoals de MOL. Een aantal landen, zoals de hogere-middeninkomenslanden, zullen niet meer in aanmerking komen voor deze unilaterale tariefpreferenties van de EU.

Het voorbije jaar (op 21 mei 2013) namen de Raad en het Europees Parlement ook Verordening 527/2013 aan, die de preferentiële invoerheffingen voor landen uit Afrika, de Caraïben en de Stille Zuidzee (ACS) per 1 oktober 2014 schrapt. Deze werden toegekend via de zogenaamde Markttoegangverordening (1528/2007), als overgangsmaatregel in afwachting van de inwerkingtreding van de Economische Partnerschapsakkoorden (*Economic Partnership Agreements*, EPA's). De ACS-landen zullen na inwerkingtreding van de verordening terugvallen op de invoerheffingen uit het GSP of de EPA's.

Sinds 14 mei 2012 wordt de interim-EPA met de landen uit Oostelijk en Zuidelijk Afrika (*Eastern and Southern Africa*, ESA) voorlopig toegepast. De Europese Commissie heeft de onderhandelingen met de overige landengroepen in de loop van het voorbije jaar geïntensifieerd om overeenkomsten te kunnen sluiten voor de inwerkingtreding van Verordening 527/2013.

2014

De onderhandelingen over de EPA's worden van dichtbij opgevolgd, met bijzondere aandacht voor de ontwikkelingsdimensie. De EPA's met de landengroepen waar onze partnerlanden deel van uitmaken, nl. met *Southern African Development Community* voor Mozambique en Zuid-Afrika en met ESA voor Malawi, genieten mijn bijzondere aandacht. De Vlaamse Regering onderzoekt op welke manier de partnerlanden ondersteund zullen kunnen worden bij de tenuitvoerlegging van de overeenkomsten.

6.5 Respect voor arbeids- en milieunormen

2012-2013

Mijn diensten hebben er op toegezien dat de mandaten voor de handelsovereenkomsten met de VS en Japan expliciet vermelden dat de uiteindelijke overeenkomst sterke bepalingen moet bevatten omtrent duurzame ontwikkeling en arbeids- en milieunormen. Via de systematische voorbereiding en opvolging van het *Trade Policy Committee* heeft de Vlaamse overheid er ook over gewaakt dat de Europese Commissie deze mandaten respecteert.

Uit het Vlaamse Trustfonds bij de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO), met een thematische focus op sociale dialoog en de bevordering van arbeids- en milieunormen, werden in de loop van vorig jaar twee projecten betoelaagd. De Vlaamse overheid maakte op 14 december 2012 450.000 euro vrij voor de promotie van waardig werk in de groene economie in Turkije, Mexico en China. Daarnaast werd op 17 mei 2013 450.000 euro toegekend voor de tweede fase van een project ter promotie van waardig werk in havens in Zuid-Afrika.

2014

Ik zal er bij de onderhandeling van handels- en investeringsakkoorden op toezien dat de nodige aandacht wordt geschonken aan duurzame ontwikkeling. In 2014 voorzie ik een bijdrage van 900.000 euro voor het Vlaamse IAO-Trustfonds voor de periode 2014-2015. Ik zal de voorziene uitbreiding van het *Antwerp International Training Center on Corporate Opportunities* (ITCCO; een VN-opleidingscentrum voor maatschappelijk verantwoord ondernemen in de juwelen-, diamant- en edelsteenindustrie en -handel) naar andere sectoren ondersteunen. ITCCO werd in 2011 met steun van de Vlaamse Regering opgericht door UNITAR (*UN Institute for Training and Research*), de stad Antwerpen en de diamantsector.

7. Een grotere internationale bereikbaarheid van Vlaanderen

7.1 Goede samenwerking met onze buurlanden

2012-2013

Ik heb het voorbije jaar sterk ingezet op de strategische samenwerking met Nederland (zie ook II.3.1). In het Nederlandse regeerakkoord werd het engagement opgenomen tot spoedige en volledige ontpoldering van de Hedwigepolder. De nieuwe Nederlandse Regering heeft daar ook al operationeel uitvoering aan gegeven. Door de schrapping van het tracé voor het Cabergkanaal is er in de grensregio Lanaken-Maastricht ruimte voor een watergebonden bedrijventerrein. Het instemmingsdecreet met het verdrag dat hiervoor nodig was, werd op 12 juli 2013 afgekondigd bij decreet door de Vlaamse Regering. In het dossier inzake de bouw van een nieuwe zeesluis in Terneuzen hebben de eerste onderhandelings sessies plaatsgevonden. Ik had het voorbije jaar ook nauwe politieke contacten met mijn Nederlandse ambtgenoten. Met minister-president Rutte ondernam ik een succesvolle gemeenschappelijke economische zending naar Texas, waarbij de focus lag op de sectoren havens, chemie, olie en gas. We hebben daar de Deltaregio actief gepromoot. Op 11 maart 2013 hield ik

omtrent het thema van de Deltaregio een toespraak te Rotterdam in het kader van de D.G. van Beuningenlezingen.

2014

Een goede samenwerking met al onze buurlanden blijft van groot belang. De samenwerking met Noordrijn-Westfalen krijgt het komende jaar bijzondere aandacht (zie ook II.3.1).

7.2 De internationale promotie van de Vlaamse havens

2012-2013

Mijn buitenlandse zendingen vormen de gelegenheid bij uitstek om de troeven van onze havens te promoten. Zo heb ik tijdens mijn bezoek aan Marokko een uiteenzetting gegeven over *Flanders Port Area*. Tijdens de Vlaams-Nederlandse zending naar Texas stond de kracht van de Deltaregio als logistieke hub en ‘*Gateway to Europe*’ centraal. Ook mijn diensten dragen bij aan de promotie van onze havens. FIT organiseert de deelname van Vlaamse havens aan sectorspecifieke evenementen, zoals de logistieke topbeurzen *Intermodal* in Sao Paulo, *Transrussia* in Moskou en *Transport & Logistics* in München. Het buitenlandse netwerk van FIT biedt op vraag van de havens ondersteuning voor de organisatie van havendagen in het buitenland. De troeven van de Vlaamse havens worden ook uitgespeeld in alle *roadshows* en andere evenementen die FIT organiseert met het oog op buitenlandse investeerders.

De internationale promotie van onze havens gebeurt ook via de steun van de Vlaamse overheid aan APEC (*Antwerp/Flanders Port Training Center*) en ITMMA (*Institute of Transport and Maritime Management*), waarmee beurzen worden gefinancierd voor buitenlandse kandidaten (uit groei- en ontwikkelingslanden) die opleidingen in haven- en transportmanagement volgen. In 2013 voorzag ik 300.000 euro voor APEC en 110.000 euro voor ITMMA. Aanvullend worden APEC-beurzen toegekend vanuit het departement MOW. APEC wordt ook betrokken bij de implementatie van het havenproject in Zuid-Afrika in het kader van het Vlaamse IAO-Trustfonds (cf. supra, II.6.5).

2014

Tijdens de zending naar India in november 2013 zal er een focus liggen op de havens en de logistieke sector. Ook tijdens andere zendingen en internationale ontmoetingen worden de troeven van de Vlaamse havens uitgespeeld. Het beurzenbeleid zal voortgezet worden zodat de in Vlaanderen opgebouwde expertise en deskundigheid in de mariene en havensector ondersteund wordt.

DERDE HOOFDSTUK: VLAANDEREN EN DE MILLENNIUMDOELSTELLINGEN VOOR ONTWIKKELING**8. Armoedebestrijding en sociaal-economische ontwikkeling**

Sinds 2000 vormen de acht Millennium-Ontwikkelingsdoelen (MDG's) een wereldwijd gedragen agenda voor ontwikkeling tot 2015. De Algemene Vergadering van de VN stond dit jaar volledig in het teken van de evaluatie van de MDG's en de voorbereiding op een nieuw post-2015 kader.

Het *High-level Panel to advise on the global development agenda beyond 2015* heeft eind mei 2013 een adviesrapport neergelegd bij de VN-Secretaris-Generaal. Het rapport bouwt verder op de sterktepunten van de MDG's, maar biedt een noodzakelijke verbreding naar goed bestuur en vredesopbouw en een ambitieuze integratie met de mondiale agenda voor duurzame ontwikkeling. Het panel ziet voldoende financiering, sluitende monitoringsmechanismen en de draagkracht van de aarde als belangrijke randvoorwaarden om de armoede op duurzame wijze terug te dringen. Ik beschouw dit rapport als één van de bouwstenen in het proces, dat de komende maanden nog verder gevoed zal worden met beleidsrapporten.

Mijn diensten hebben dit thema inhoudelijk opgevolgd, de Vlaamse positiebepaling gecoördineerd, en de aandachtspunten van de Vlaamse overheid binnen de relevante intra-Belgische werkgroepen vertolkt. Ik verwijs onder meer naar de actieve deelname van de Vlaamse overheid aan de Staten-Generaal Ontwikkelingssamenwerking, waar dit jaar de grote uitdaging om een nieuw kader te bepalen dat alle ontwikkelings- en ontwikkelde landen zou aanspreken centraal stond.

8.1 Geografische focus op Zuidelijk Afrika en sectorale concentratie op tewerkstelling, gezondheidszorg en landbouw en voedselzekerheid**8.1.1 Zuid-Afrika**

De lopende strategienota met Zuid-Afrika (2012-2016) richt zich op landbouw en voedselzekerheid, en het creëren van tewerkstelling via KMO-ontwikkeling (beide deel van MDG 1).

Landbouw en voedselzekerheid

Vorig jaar schortte de Vlaamse overheid de betalingen aan het departement Landbouw van de provincie Limpopo voor het programma '*agribusiness*' op, omdat er sinds de start van de tweede fase van het programma in 2010 onduidelijkheid bestond over de gewenste beheersstructuur en er inspanningen nodig waren op dat vlak. Het voorstel van de partner bood echter onvoldoende garanties voor een efficiënte besteding van de middelen, waardoor ik beslist heb het programma af te sluiten. De strategienota 2012-2016 biedt een uitgelezen kans om een nieuw programma aangaande landbouw en voedselzekerheid op te starten.

In dat kader werd in het voorjaar van 2013 een identificatieopdracht afgerond waarin gefocust werd op landbouwvoorlichting voor kleinschalige landbouwers. Een haalbaarheidsstudie wijst uit dat de methodologie van de '*Farmer Field Schools*' toegepast kan worden in Zuid-Afrika. Mijn diensten bekijken momenteel samen met de Zuid-Afrikaanse collega's hoe Vlaanderen dit kan steunen.

Tewerkstelling en KMO-ontwikkeling

Ondanks de groeiende economie kent Zuid-Afrika moeilijkheden om jobs te creëren. De regering kijkt hiervoor naar de privésector. De KMO's in Zuid-Afrika worden geconfronteerd met onvoldoende krediettoegang, gebrekkige infrastructuur en laag of onvoldoende opgeleide arbeiders en bedienden op

de arbeidsmarkt. In samenwerking met de IAO lopen in Zuid-Afrika twee programma's die op deze problematiek inspelen. Tussentijdse evaluaties geven aan dat de programma's goed verlopen en bevelen een voortzetting van de samenwerking rond dit thema aan.

Het *SEED Initiative*-programma van het VN-Milieuprogramma (UNEP) ondersteunt innovatieve kleinschalige en lokaal aangedreven ondernemerschapinitiatieven die sociale én milieu aspecten opnemen in hun bedrijfsmodel. Het wil zo bijdragen tot de ontwikkeling van sociaal en milieuvriendelijk ondernemerschap. Dit programma is eind 2012 gestart en loopt 44 maanden.

Door een bijdrage te leveren aan het *Social Enterprises Fund* (SEF) van de *Industrial Development Cooperation*, ondersteun ik sociale en milieuvriendelijke bedrijven die een grote sociale impact hebben op de lokale gemeenschappen. De bijdrage is geoormerkt op de provincies KwaZulu Natal, Vrijstaat en Limpopo. Naast specifieke financiële en/of technische ondersteuning van bedrijven wordt ook aandacht besteed aan onderzoek en kennismanagement. Op die manier kan het SEF bijdragen aan een beleidskader dat de groei van de sociale economie mogelijk maakt. De ondersteuning van dit fonds start in april 2014 en loopt 2 jaar.

Transversaal thema: goed bestuur

In de strategienota 2012-2016 wordt bijzondere aandacht besteed aan goed bestuur als voorwaarde voor een succesvolle uitvoering van projecten en programma's. De Vlaamse overheid wil daarom ondersteuning bieden aan de monitoring van de nationale overheidsplannen en het overheidsbeleid rond de concentratiesectoren uit de strategienota.

De *Foundation for Human Rights* voert sinds 2009 met Europese financiering het programma 'Access to Justice and Promotion of Constitutional Rights' uit. Dat programma richt zich op het verbeteren van de toegang tot gerechtigheid, de promotie van de grondwettelijke rechten en de participatie van de civiele maatschappij. Vlaanderen heeft een bijdrage van 1.285.000 euro vrijgemaakt voor een verdere verdieping en uitbreiding van dit programma binnen de sectoren jobcreatie, voedselzekerheid en klimaatverandering.

8.1.2 Mozambique

De huidige strategienota met Mozambique (2011-2015) focust op gezondheidszorg (MDG's 4 tot 6).

Beroepsonderwijs en tewerkstelling

In 2010 voorzag ik in het kader van de eerste strategienota 3,2 miljoen euro voor het Mozambikaanse sectorfonds voor onderwijs (FASE). In 2013 heb ik een laatste schijf van 1,2 miljoen euro uitbetaald. De sector onderwijs is een uitdovende sector in de samenwerking met Mozambique.

Gezondheidszorg

De Vlaamse overheid steunt de *Sector Wide Approach* (SWAp) voor de volksgezondheid in Mozambique en wil daarmee de verbetering van de gezondheidstatus van de bevolking en de verlaging van het ziekte- en sterftecijfer helpen realiseren.

Vorig jaar maakten de donoren en de Mozambikaanse overheid op basis van de resultaten van een audit een plan op om het financieel beheer van de SWAp verder te optimaliseren. Het plan wordt momenteel echter gebrekkig geïmplementeerd, wat niet alleen te wijten is aan de zwakke capaciteit van het Ministerie van Gezondheid, maar ook aan het gebrek aan technische expertise binnen de werkgroep 'Administratie en Financiën' (GTAF) van dat ministerie. Een aantal donoren hebben besloten het Ministerie technisch te ondersteunen op het vlak van financieel beheer. Ook Vlaanderen zal, via gedelegeerde samenwerking met BTC (het Belgisch Ontwikkelingsagentschap), een financieel

expert ter dienst stellen van de werkgroep GTAF. Omwille van de gebrekkige vooruitgang op het vlak van financieel beheer heeft Vlaanderen -alsook andere donoren zoals Denemarken en de Europese Commissie- zijn bijdrage voor 2012 opgeschort. Deze problematiek vormde een voornaam thema tijdens de bilaterale consultatie tussen vertegenwoordigers van beide regeringen in januari 2013 te Maputo. Een eerste schijf van de bijdrage voor 2013 werd dit najaar in betaling gesteld. De tweede schijf voor 2013 zal pas begin 2014 betaald worden, nadat een nieuw plan inzake financieel beheer is overeengekomen tussen de Mozambikaanse overheid en de donoren.

Forum Mulher is een lokale Mozambikaanse NGO, bestaande uit een netwerk van verschillende vrouwenorganisaties. De NGO focust op gender, reproductieve rechten en seksuele gezondheid en speelt een belangrijke rol op het vlak van beleidsbeïnvloeding op nationaal niveau. Vlaanderen heeft 340.000 euro vrijgemaakt voor deze NGO. De monitoring wordt verzorgd door de Catalaanse delegatie in Mozambique, die deze organisatie reeds in het verleden ondersteunde en opvolgde.

Mijn diensten onderzoeken de mogelijkheid om in de sector van voeding een gedelegeerde samenwerking tot stand te brengen met het ontwikkelingsagentschap van Denemarken (DANIDA). Er wordt in 2014 ook nagegaan in hoeverre een verlenging van lopende initiatieven zoals de steun aan het INS (*Instituto Nacional de Saúde*, via het Instituut voor Tropische Geneeskunde) en de Wereldgezondheidsorganisatie (WGO), wenselijk is.

8.1.3 Malawi

In april 2013 bracht ik een bezoek aan Malawi en opende ik het mensenrechtenseminarie inzake het recht op voedsel in Zuidelijk Afrika (cf. supra, II.1.4). Overeenkomstig de strategienota 2009-2013 concentreert de samenwerking met Malawi zich op landbouw en voedselzekerheid (MDG 1) en gezondheidszorg (MDG's 4-6).

Gezondheidszorg

Vlaanderen engageerde zich in de strategienota 2009-2013 om de Vlaamse bijdrage aan de Malawische gezondheidssector voornamelijk te richten op sector budgetsteun (SWAp) voor de uitvoering van het nationale gezondheidsplan van de Malawische overheid. Jaarlijks voorziet Vlaanderen 2 miljoen euro voor de SWAp.

In 2011 werd naast een *Memorandum of Understanding* ook een *Joint Financial Arrangement* (JFA) opgesteld voor de *pool fund* donoren (donoren die deel uitmaken van het sectorfonds), waardoor een striktere inhoudelijke en financiële opvolging mogelijk werd. De invoering van het JFA houdt in dat grote publieke aanbestedingen goedgekeurd worden door de donoren en het Ministerie van Gezondheidszorg haar inspanningen voor een transparant en goed financieel beheer dient op te voeren.

Om de overheid van Malawi bij te staan in de verbetering van haar financieel beheer en het financieel overzicht te verlenen voor de *pool fund* donoren, stelt het Britse DfID (*Department for International Development*) consultants ter beschikking. De Vlaamse overheid zal, als één van de donoren van de SWAp, haar bijdrage aan technische assistentie ter verbetering van het nationale financiële systeem voor de gezondheidszorg ook via DfID kanaliseren.

Landbouw en voedselzekerheid

In Malawi evolueert de samenwerking in de landbouw naar een sectorbenadering voor landbouw (ASWAp, *Agriculture Sector Wide Approach*), maar de overheidsstructuren om dit te beheren, staan nog niet op punt. Om de implementatie van de ASWAp toch te laten starten, verlenen enkele donoren -waaronder Vlaanderen- steun aan een ASWAp-SP (*Support Programme*). De Wereldbank zal de ASWAp-SP administratief beheren via een *Multidonor Trust Fund* (MDTF).

Vlaanderen zal, omwille van afspraken rond arbeidsverdeling onder de deelnemende donoren en zijn jarenlange inzet en expertise op het vlak van landbouwvoorlichting in Malawi, als *lead donor* fungeren binnen de component 'landbouwvoorlichting' van het ASWAp-SP. Vanuit die hoedanigheid zal de Vlaamse overheid alle bijdragen aan de subsector landbouwvoorlichting monitoren. Het Vlaams Agentschap voor Internationale Samenwerking (VAIS) zal inzake landbouwvoorlichting het aanspreekpunt zijn voor het Malawische *Department of Agricultural Extension Services* (DAES).

Naast de bijdrage van 5,3 miljoen euro aan het ASWAp-SP (van 2012 tot 2015) steunt Vlaanderen ten bedrage van 2,6 miljoen euro vijf flankerende initiatieven die de werking van DAES verder versterken.

1. Het *Small Scale Livestock and Livelihoods Program* (SSLLP) zet in op het verbeteren van voorlichtingsdiensten rond kleinveeteelt en op het verhogen van de kleinveeproductie. SSLLP wil de kwaliteit van de voorlichtingsdiensten van DAES verbeteren en hun bereik verhogen. (Toegekend bedrag: 650.000 euro)
2. *Agribusiness Systems International* staat met het project '*Technology for Extension to Smallholders*' DAES bij in de kosteneffectieve verbetering van het aantal en de frequentie van adviserende diensten, door middel van sms-technologie. (Toegekend bedrag: 750.000 euro)
3. *World Agroforestry Centre* (ICRAF) zal de capaciteit van DAES en lokale actoren versterken om een '*evergreen*' en '*climate-smart*' landbouw te bereiken in Malawi. (Toegekend bedrag: 400.000 euro)
4. Ik heb besloten de institutionele capaciteit van het *Natural Resource College* (NRC) te versterken, zodat de kwaliteit van het landbouwonderwijs en de opleiding van voorlichters wordt verbeterd. Aanvullend op dit project heeft het Instituut voor Landbouw en Visserijonderzoek (ILVO) zich geëngageerd om samen te werken met NRC op het vlak van technische steun, uitwisselingen en gezamenlijke onderzoeksactiviteiten. (Toegekend bedrag: 600.000 euro)
5. De *Farmers Union of Malawi* (FUM) is de koepelorganisatie voor boerenorganisaties in Malawi. Met onze steun wordt werk gemaakt van een betere vertegenwoordiging van de boeren bij het Ministerie van Landbouw, zowel in de districten Kasungu, Mzimba en Rumphi als op nationaal niveau (o.a. binnen de ASWAp). (Toegekend bedrag: 200.000 euro)

Vorbereitung nieuwe strategienota 2014-2018

Tijdens mijn bezoek aan Malawi had ik gesprekken met de Malawische regering over de voorbereidingen van de nieuwe strategienota 2014-2018. In overleg met de Malawische overheid werkten mijn diensten, op basis van de resultaten van de tussentijdse evaluatie van 2012 de grote lijnen uit voor de nieuwe strategienota 2014-2018. Op uitdrukkelijke vraag van de Malawische regering zal Vlaanderen zijn bijdrage concentreren op de landbouwsector en die aan de sector gezondheidszorg uifaseren. Op 4 oktober 2013 verleende de Vlaamse Regering haar goedkeuring aan de nieuwe strategienota.

8.2 Multilaterale en regionale samenwerking

Landbouw en voedselzekerheid

In 2012 en 2013 werd een bijdrage overgemaakt aan het Wereldvoedselprogramma en het *Multipartner Programme Support Mechanism* (FMM) van de FAO (de VN-Voedsel- en Landbouworganisatie). Ik verwijs naar de voorgaande beleidsbrief.

In het najaar van 2012 besloot ik een bijdrage van 516.500 euro te leveren aan het *United Nations Standing Committee on Nutrition* (UNSCN). De UNSCN wil de Internationale Voedingsconferentie ICN+21 (november 2013) aangrijpen om op een duurzame manier het thema voeding onder de aandacht te brengen. De ICN+21 is een intergouvernementele conferentie die zal leiden tot het verder uitwerken en implementeren van een verbeterd beleid inzake voeding en voedselzekerheid en duurzame voedselvoorziening.

Mensenrechten: het recht op voedsel

OHCHR organiseerde in april 2013 met Vlaamse én Noorse steun in Lilongwe een seminarie aangaande het recht op voedsel in Zuidelijk Afrika. Vertegenwoordigers van de overheid, nationale mensenrechteninstellingen en organisaties van de civiele samenleving deelden tijdens dit seminarie ervaringen en goede praktijken bij de implementatie van het recht op voedsel in de regio van Zuidelijk Afrika (cf. supra, II.1.4).

Gezondheidszorg

In 2012 en 2013 werd telkens 750.000 euro overgemaakt aan UNICEF (het VN-Fonds voor Kinderen), UNAIDS (het VN-Programma inzake HIV/AIDS) en het Speciale programma voor Onderzoek, Ontwikkeling en Onderzoekstraining in Menselijke Reproductie van de WGO. Die betalingen vloeiden voort uit de samenwerkingsovereenkomsten die eerder werden afgesloten met die VN-organisaties. Voor meer informatie over de inhoud van de overeenkomsten verwijst ik naar voorgaande beleidsbrieven.

8.3 Ondernemerschap en tewerkstelling

In samenwerking met de NGO TRIAS werk ik aan een versterkte capaciteit van drie plaatselijke ondernemersorganisaties in Zuid-Afrika. Door middel van interne capaciteitsopbouw, verbeterde dienstverlening aan de leden van de organisaties en een versterkte positionering van de organisaties als speler in het economische veld wil het project bijdragen tot het verminderen van structurele obstakels die de groei van kleine ondernemingen beperken.

Vorig jaar werden drie specifieke decreten aangaande ontwikkelingssamenwerking geïntegreerd in het kaderdecreet van 22 juli 2007 inzake ontwikkelingssamenwerking, waaronder ook de regeling inzake waarborgverlening voor microfinanciering. Het beleid inzake microfinanciering maakte evenwel nog voorwerp uit van een nader onderzoek dat in de loop van 2012 plaatsvond. Alle relevante stakeholders werden daarbij geconsulteerd. Uit het onderzoek bleken een aantal knelpunten, onder meer op het vlak van de financiële duurzaamheid, de beperkte omvang van het waarborgfonds, de overlap met de Delcredentien dienst en het beperkte aantal aanvragen voor waarborgverlening met de daaruit voortvloeiende onderbenutting. Daarom werd in 2013 geopteerd voor een gedeeltelijke heroriëntering van de middelen uit het bestaande waarborgfonds voor microfinanciering. Naast waarborgverlening aan Vlaamse ontwikkelingsfondsen wordt ook de participatie in grotere internationale investeringsfondsen op het vlak van microfinanciering mogelijk gemaakt. Bovendien wordt ook het toepassingsgebied van de mogelijke tussenkomst verruimd tot het bredere concept van ‘inclusieve kredietverstrekking’, waarbij ook andere actoren dan de klassieke microfinancieringsinstellingen ondersteund kunnen worden. Het kaderdecreet werd hiervoor reeds gewijzigd, en op 6 september 2013 werd het wijzigende besluit van de Vlaamse Regering principieel goedgekeurd met het oog op het inwinnen van het advies van de Raad van State. Na de definitieve goedkeuring worden in samenwerking met ParticipatieMaatschappij Vlaanderen de eerste participaties verder uitgewerkt.

De vzw Ex-Change verleent technische kennis in functie van de verbetering van beheers- en productieprocessen voor KMO's in het Zuiden. Door expertise en netwerken uit de ondernemerswereld in het Noorden ter beschikking te stellen van bedrijven, organisaties en vormingscentra in het Zuiden, wil Ex-Change een duurzame groei stimuleren bij bedrijven in het Zuiden. Dit jaar loopt het businessplan 2011-2013 ten einde. Volgens een evaluatie, uitgevoerd in 2013, slaagde Ex-Change erin het programma uit te breiden zowel wat het aantal projecten als wat het aantal landen betreft, en dat op een doelmatige manier. Ik wens de samenwerking -vanuit de begroting ontwikkelingssamenwerking- ook in 2014 verder te zetten (zie ook II.2.3).

8.4 Transversale thema's uit het kaderdecreet

In uitvoering van het kaderdecreet ontwikkelingssamenwerking wordt bij alle beleidsinitiatieven die in het kader van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking worden genomen bijzondere aandacht besteed aan de transversale thema's kinderrechten, goed bestuur, duurzame ontwikkeling, gender, HIV/AIDS en personen met een handicap. VAIS integreert transversale thema's doorheen de volledige projectcyclus. Zo wordt bijvoorbeeld bij elke projectaanvraag voor ontwikkelingseducatie gepeild naar de aandacht voor het transversaal thema kinderrechten. Bij de opmaak van de strategienota's wordt, in overleg met de partnerlanden, ook aandacht besteed aan de transversale thema's.

8.5 Een flexibele humanitaire- en noodhulpverlening

Voor een overzicht van de in 2012 en 2013 betoelaagde noodhulpprojecten, verwijs ik graag naar de website <http://www.vais.be/nl/noodhulp>.

Ongeoormerkte, flexibele financiering voor een efficiënte noodhulprespons

Eind 2012 heb ik een bijkomende bijdrage geleverd aan het *Malawi Humanitarian Response Fund*. Samen met de jaarlijkse bijdrage aan CERF (het *Central Emergency Response Fund*) is in 2012 in totaal 750.000 euro geïnvesteerd in snelle, flexibele noodhulpmechanismen.

In het licht van de ontwikkelingen in het Midden-Oosten heb ik opnieuw veel belang gehecht aan de activiteiten van UNRWA. Voor de periode 2013-2014 legde ik een subsidie van 250.000 euro vast als subsidie voor de *corefunding* van de organisatie (zie ook II.1.3).

Integrale noodhulpbenadering

Sinds 2011 besteed ik aandacht aan alle fasen van de rampencyclus, door naast eigenlijke noodhulp ook te investeren in rampenpreventie en -rehabilitatie.

In 2012 daalde de oogst in Malawi met 7% en kampte het land met de gevolgen van een devaluatie, wat een voedselimport bemoeilijkte. De strategische graanreserves slonken tot 25.000 ton maïs. Op vraag van de Malawische overheid hebben Vlaanderen, Noorwegen en Ierland de aanvulling van een voorraad maïs (tot 75.000 ton) ondersteund, om zo een voedselnoodsituatie te helpen voorkomen. Het project voorziet in voldoende garanties om lokaal aan te kopen, kwaliteit te handhaven en de markt niet te verstoren.

Het Rode Kruis ontwikkelde een basishandboek omtrent eerste hulp voor Afrika. Het wil zo de burger en gemeenschappen in Zuidelijk Afrika weerbaarder maken tegenover de gevaren waaraan ze dagelijks worden blootgesteld (zoals ongevallen, rampen, epidemieën en besmettelijke ziektes) en het aantal dodelijke slachtoffers beperken. Met Vlaamse steun voert het Rode Kruis momenteel een baselinestudie uit. Op basis van de studie kan een beeld gevormd worden van de noden van de verschillende lokale comités in Zuidelijk Afrika en onderzocht worden hoe het basishandboek in deze landen adequaat toegepast kan worden.

8.6 Versterking van het draagvlak voor ontwikkeling

In het najaar van 2012 heb ik een oproep gelanceerd voor projecten rond sensibilisatie en educatie. Ik heb elf projecten geselecteerd en betoelaagd voor een totaal bedrag van 1.537.860,64 euro. Voor een overzicht van de betoelaagde projecten, verwijs ik graag naar de website <http://www.vais.be/nl/goedgekeurde-projecten-2013>.

In 2012, het jaar van de gemeenteraadsverkiezingen, en in 2013 werden geen nieuwe convenanten gemeentelijke ontwikkelingssamenwerking gesloten. Het vernieuwde impulsbeleid gemeentelijke ontwikkelingssamenwerking treedt vanaf 2014 in werking en is helemaal afgestemd op de beleids- en beheerscyclus van de lokale besturen. Voor vorming, advies en begeleiding van de gemeenten die actief zijn in het convenantprogramma, schakelt de Vlaamse overheid de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) in. Ik heb aan VVSG voor de periode 2012-2013 een subsidie toegekend van 362.730 euro. Momenteel wordt de samenwerking herbekeken in functie van de specifieke technische noden als gevolg van het in voege tredende impulsbeleid gemeentelijke ontwikkelingssamenwerking.

In de begroting 2013 werd een nominatim subsidie ingeschreven ten gunste van VVOB (de Vlaamse Vereniging voor Ontwikkelingssamenwerking en Technische Bijstand) van maximum 300.000 euro als werkingssubsidie en maximum 130.000 euro voor het programma scholenbanden. VAIS organiseerde in samenwerking met VVOB, VLIR-UOS (de Vlaamse Interuniversitaire Raad-Universitaire Ontwikkelingssamenwerking), BTC en VVN drie publieke debatten over ontwikkeling, waarin onder andere volgende thema's aan bod kwamen: 'samenwerking met fragiele staten' en 'het merk ontwikkeling'. Die samenwerking loopt ook het komende jaar door.

Eind 2012 lanceerde het 4de-pijlersteunpunt een vernieuwde en dynamische website voor 4de pijlers. Daarnaast werd ook de formule voor vormingen en ontmoetingen herbekeken om de dienstverlening zo goed mogelijk af te stemmen op de noden van de doelgroep.

8.7 Een performante internationale samenwerking

8.7.1 Beleidscoherentie voor ontwikkeling

Als gevolg van de wereldwijde terugval van de officiële ontwikkelingshulp (ODA) wint de brede, beleidsdomeinoverschrijdende aanpak van de beleidscoherentie aan belang. Centraal daarbij staat het idee dat niet alleen de ODA, maar ook het beleid van donoren een doorslaggevende rol kan spelen om de armoedespiraal van ontwikkelingslanden te doorbreken. Nog al te vaak worden de effecten van het ontwikkelingsbeleid van donoren teniet gedaan door beleidsbeslissingen op het vlak van landbouw, handel, klimaat,... Beleidscoherentie voor ontwikkeling tracht dit beleid meer in lijn te brengen met de uitdagingen en kansen van ontwikkelingslanden.

Ook Vlaanderen wil op dat vlak zijn verantwoordelijkheid nemen. Vorig jaar heb ik opgeroepen om binnen de sectoren landbouw, handel, financiën en klimaatverandering (inclusief energie) een systematische screening uit te voeren op beleidsvoorstellen en hun potentiële impact op ontwikkelingslanden. Het Strategisch Overlegorgaan voor Internationale Aangelegenheden (SOIA) is belast met de taak om beleidsvoorstellen te bekijken en waar nodig alternatieven en/of flankerende maatregelen voor te stellen. Ik heb ook de strategische adviesraden uitgenodigd om meer aandacht te besteden aan de monitoring en advisering van de Vlaamse Regering inzake beleidscoherentie voor ontwikkeling.

8.7.2 Verbeterde interne coördinatie en harmonisatie van de ontwikkelingshulp

In lijn met het moderne hulpparadigma, heb ik de voorbije legislatuur in toenemende mate gekozen voor een geharmoniseerde en/of gedelegeerde hulpmodaliteit, waarbij de kosten op het vlak van beheer en opvolging, procedures, technische assistentie... worden gebundeld met die van andere donoren. Dat biedt concrete efficiëntiewinsten voor de donor. Voor het ontvangende land is de harmonisatie van meerdere donoren rond eenzelfde fonds, project of programma ook een winst in vergelijking met wanneer er voor elke donor afzonderlijke procedures, rapporteringsvereisten en andere conditionaliteiten bestaan. Cruciaal daarbij is dat de hulp is afgestemd op de prioriteiten en de noden van het ontvangende land.

Onderstaande tabel biedt een overzicht op alle hulpmodaliteiten die via gedelegeerde samenwerking en/of korffinanciering met andere donoren zijn gerealiseerd.

Hulpmodaliteit	Beheer
SWAp (sectorbrede steun voor gezondheidszorg), Mozambique	Gezamenlijke opvolging door alle deelnemende donoren
SWAp (sectorbrede steun voor gezondheidszorg), Malawi	Gezamenlijke opvolging door alle deelnemende donoren
ASWAp-SP (sectorbrede steun voor landbouw), Malawi	Gezamenlijke opvolging door alle deelnemende donoren
FASE (Sectorfonds van de onderwijssector), Mozambique	Gedelegeerde samenwerking, via een stilzwijgend samenwerkingsakkoord met Groot-Brittannië
FAO Multi-partner Programme Support Mechanism	Fonds dat door Zweden, Nederland en VAIS ondersteund wordt onder FAO-beheer
<i>Procurement Support to the Ministry of Health - Government of Malawi</i>	Ondersteuning van de door Groot-Brittannië aangestuurde technische assistentie in de gezondheidssector, in naam van de <i>pool fund</i> donoren.
Ondersteuning seksuele en reproductieve gezondheidszorg (Banja La Matsogolo, BLM)	Gezamenlijke financiering en opvolging van het meerjarenprogramma van BLM door VAIS, DfID en Noorwegen
Aanvullen van de strategische graanreserve van Malawi	Ondersteuning van een bestaand programma, onder beheer van Noorwegen en Ierland
<i>Extending the Agroforestry Food Security Programme (AFSP) in Kasungu and Mzimba districts</i>	Uitbreiding van het door Ierland ondersteunde ‘ <i>Agroforestry Food Security Programme</i> ’ naar de districten Kasungu en Mzimba. Bij de uitvoering is op regelmatige basis gemeenschappelijk overleg met Ierland.
Technische ondersteuning gezondheidsSWAp, Mozambique	Ondersteuning <i>Public Finance Management</i> via gedelegeerde coöperatie met BTC
<i>Strengthening the Women’s Human Rights Movement in Mozambique</i>	Vlaanderen steunt project van lokale NGO Forum Mulher, waarbij de uitvoering door de Catalaanse delegatie in Mozambique (ACCD) wordt opgevolgd.

8.7.3 Efficiëntiewinst en minder administratieve lasten

De Vlaamse Regering hechtte in 2012 haar goedkeuring aan het uitvoeringsbesluit bij het vernieuwde Kaderdecreet. Dit geeft verder gestalte aan de ambitie om de administratieve lasten te verminderen voor de overheid en de begunstigen. Ik verwijs naar de voorgaande beleidsbrieven.

8.7.4 Een verbeterde monitoring en evaluatie

In het kader van het vorig jaar vernieuwde risicobeheerssysteem werd het auditbeleid op punt gesteld. Daartoe werd een raamcontract gesloten met een auditor voor de uitvoering van financiële-, systeem-, bedrijfsuitvoerings-, en forensische audits. Vanaf 2013 wordt per land jaarlijks een auditzending uitgevoerd.

8.7.5 Een grotere bijdrage aan de internationale armoedebestrijding

Wereldwijd daalde de ODA in 2012 opnieuw met 4%, na de daling in 2011 met 2%. Op basis van een bevraging bij donoren zou de landentoewijsbare hulp in 2013 terug licht opveren. De Vlaamse ODA

steeg in de periode 2009-2011 van 49,5 miljoen euro naar 54 miljoen euro. In 2012 kende de ODA een daling met 4,7% t.o.v. 2011. De samenstelling van de ODA kan geraadpleegd worden op <http://www.vlaanderen.be/int/vlaamse-oda>. Het aandeel van de uitgaven van VAIS binnen de totale ODA steeg van 44% in 2009 tot 52% in 2012. De ontwikkelingsuitgaven van andere vakdepartementen, exclusief de structurele financiering van wetenschappelijke instellingen, zijn sinds 2009 jaarlijks gemiddeld met 1 miljoen euro afgenomen. Ik heb er -in lijn met het Vlaamse Regeerakkoord- bewust voor geopteerd om de budgetten van VAIS voor ontwikkelingssamenwerking intact te houden.

9. De strijd tegen de gevolgen van klimaatverandering

De internationale gemeenschap verbond zich er in 2009 toe om de klimaatfinanciering vanaf 2013 geleidelijk aan op te drijven tot 100 miljard euro per jaar tegen 2020. Tot op heden werd nog geen concreet groeipad afgesproken en ook geen intern-Europese en intern-Belgische lastenverdeling. Ik volg de verdere concrete doorvertaling van deze engagementen van nabij op.

Daarnaast blijf ik inzetten op klimaatprojecten die kaderen in de bilaterale samenwerking met de partnerlanden en in de regionale samenwerking in Zuidelijk Afrika om bij te dragen tot armoedebestrijding. Via de samenwerking met ICRAF (het *World Agroforestry Centre*, cf. supra, II.8.1.3), bijvoorbeeld, zet Vlaanderen in op de link tussen boslandbouw en voedselzekerheid. In 2011 heeft Vlaanderen bijgedragen tot de formulering van het nationale klimaatprogramma van Malawi. Nu een gedegen inschatting is gemaakt van de kansen, noden en uitdagingen op het vlak van klimaat en ontwikkeling in Malawi, wil Vlaanderen de uitvoering van het nationale klimaatprogramma ondersteunen, in samenwerking met deelnemende donoren. UNDP (het VN-ontwikkelingsprogramma) zal het gezamenlijke programma coördineren. Vlaanderen wil haar eerdere klimaatbijdrage consolideren en tussen 2014 en 2016 inzetten op demonstratieactiviteiten rond adaptatie en mitigatie. Een deel van de Vlaamse steun zal ook gaan naar specifieke mitigatieacties die *quick-win* opties demonstreren voor arme boeren en hen zo in staat stellen om rechtstreeks te kunnen genieten van klimaatfinancieringsmogelijkheden.

De systematische screening van nieuwe projecten van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking op mogelijke kwetsbaarheid van de ontwikkelingsresultaten ten aanzien van klimaatverandering, de aanwezigheid van risicoreductiestrategieën, de baten van projecten op het vlak van het verhogen van weerbaarheid (*resilience*) tegen de gevolgen van klimaatverandering... wordt voortgezet.

III. DE INSTRUMENTEN VAN HET BELEID

1. Versterkte samenwerking binnen het beleidsdomein

Goede samenwerking binnen het beleidsdomein internationaal Vlaanderen is van onmiskenbaar belang voor een coherente en consistente uitvoering van het internationale beleid van de Vlaamse Regering. Elk van de vier entiteiten van het beleidsdomein heeft het voorbije jaar sterke inspanningen geleverd om de vooropgestelde doelstellingen te halen en droeg bij aan de samenwerking binnen het beleidsdomein. Ik beperk mij hier tot de inspanningen in 2012 van DiV, FIT en VAIS. DiV haalde nagenoeg alle doelstellingen uit het ondernemingsplan. Ook FIT legde goede resultaten voor; bijna alle opgelegde kwantitatieve doelstellingen werden gehaald in 2012. Uit het jaarrapport 2012 van VAIS blijkt dat ook VAIS opnieuw mooi gepresteerd heeft.

In augustus 2013 liep de overeenkomst met de auditor voor de audit van de buitenlandkantoren van DiV, FIT, VAIS en Toerisme Vlaanderen af. Alle entiteiten zullen, zoals voor de voorbije drie jaar, ook voor de komende periode samenwerken voor de bestelling van audits bij een externe auditor.

Op 20 september heeft de Vlaamse Regering beslist tot vermindering van het aantal entiteiten binnen de Vlaamse overheid. Voor het beleidsdomein internationaal Vlaanderen betekent dit dat VAIS wordt opgeheven en dat de taken en personeelsleden van het agentschap naar DiV worden overgeheveld. Het is de bedoeling om de ontwikkelingssamenwerking blijvend als een afzonderlijk herkenbare afdeling binnen DiV te positioneren zodat de zichtbaarheid en de specifieke aansturing van dit beleidsveld gegarandeerd blijft, maar dat tegelijk efficiëntiewinsten geboekt kunnen worden op het vlak van communicatie, administratief beheer, financiën en begroting... We beogen deze integratie in de loop van 2014 af te ronden.

2. Een sterkere interdepartementale beleidscoördinatie

DiV stuurt momenteel drie organen aan die de interdepartementale beleidscoördinatie versterken, namelijk de Werkgroep EU-Handel, het MACO ICCD (cf. supra, 3.6) en het Strategisch Overlegorgaan voor Internationale Aangelegenheden (SOIA). Binnen het kader van SOIA worden zowel EU-, bilaterale als multilaterale dossiers besproken. In 2012 en 2013 werden respectievelijk tien en zes SOIA-plenaire vergaderingen georganiseerd. De plenaire SOIA-vergadering richt dossierteams op voor beleidsdomeinoverschrijdende internationale dossiers met een bijzonder belang voor de Vlaamse overheid. De internationale activiteiten van de werkgroepen Europa 2020 en Duurzame Ontwikkeling, aangestuurd door het beleidsdomein DAR, werden onder de SOIA-paraplu gebracht, waardoor beide werkgroepen nu ook aan SOIA-plenaire rapporteren over hun activiteiten.

3. Een gestroomlijnde intrafederale samenwerking

Na een periode van meer dan vier jaar, werd de ICBB opnieuw samengeroepen op 7 november 2012. Ook op 24 april en 12 juli 2013 kwam de ICBB samen. Onder meer de evaluatie en actualisering van de vier samenwerkingsakkoorden inzake de internationale vertegenwoordiging is van cruciaal belang voor Vlaanderen. Ik ijver ervoor om een grondige aanpassing van de samenwerkingsakkoorden zo snel mogelijk te finaliseren en er een snelle uitvoering aan te geven zodat de intrafederale samenwerking aan efficiëntie kan winnen. Met het oog op een goede intrafederale samenwerking blijft Vlaanderen ook actief deelnemen aan andere intrafederale overlegorganen.

4. Strategische inzet van de Vlaamse internationale vertegenwoordigingen

Het voorbije jaar werden de vertegenwoordigers van DiV, FIT, VAIS en Toerisme Vlaanderen in het buitenland opnieuw met elkaar in contact gebracht via (zowel gezamenlijke als afzonderlijke) netwerkmomenten tijdens de terugkeerdagen in december 2012 en juni 2013. Elk van de Vlaamse internationale vertegenwoordigingen draagt bij tot het uitdragen van ViA en ondersteunt -waar mogelijk- het beleid rond economische, academische en culturele diplomatie. De komende jaren zal ook specifieke aandacht blijven uitgaan naar activiteiten met betrekking tot de herdenking van WOI.

Op 8 februari 2013 kondigde ik via een Mededeling aan de Vlaamse Regering de volgende diplomatieke beweging van de VVR aan. Met ingang van 1 september 2014 zullen alle VVR actief zijn op een nieuwe standplaats. In 2014 zal ook opvolging gegeven worden aan de resultaten van de driejaarlijkse optimalisatieoefening van het buitenlandse netwerk van FIT.

5. Actief gebruik van het internationaal verdragsrecht

Vlaanderen is bevoegd om (exclusieve) internationale verdragen te sluiten en om zijn goedkeuring te geven voor (gemengde) verdragen die betrekking hebben op Vlaamse bevoegdheden. De Vlaamse Regering toont zich dan ook bewust actief op dat vlak. Het verdrag tussen Vlaanderen en Nederland over de schrapping van de reservatiestrook voor het Cabergkanaal werd op 27 februari 2013 ondertekend en reeds op 12 juli 2013 werd het instemmingsdecreet bekrachtigd en afgekondigd door de Vlaamse Regering. De onderhandelingen met Nederland over de wijziging van het verdrag over de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie leidden begin 2013 eveneens tot een ondertekening.

Het voorbije jaar vonden -in uitvoering van de respectievelijke bilaterale verdragen of samenwerkingsovereenkomsten- Vaste Gemengde Commissies plaats met Litouwen, Hongarije en Kroatië, die leidden tot nieuwe samenwerkingsprogramma's tussen Vlaanderen en het betrokken land. Om de samenwerking te intensifiëren, sloot Vlaanderen in 2013 een *Memorandum of Understanding* (MoU) met Vietnam en met Botswana. De MoU met Malawi werd hernieuwd.

De Vlaamse Regering heeft de intentie om in het komende parlementaire jaar zoveel mogelijk verdragsprocedures af te ronden. Het betreft onder meer wegvervoersovereenkomsten; partnerschap- en luchtvaartakkoorden van de EU met derde landen; socialezekerheidsverdragen met onze buurlanden Nederland en Frankrijk; verdragen inzake maritiem transport; belastingverdragen; zetelakkoorden; het Verdrag van de Raad van Europa ter voorkoming en bestrijding van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld; en het VN-Wapenhandelverdrag. We zijn in bespreking met onder meer Botswana, Maharashtra en Saoedi-Arabië om een MoU te sluiten. Voor meer informatie omtrent de regelgeving verwijs ik naar de regelgevingsagenda in bijlage 2.

6. Een proactief beleid naar de diplomatieke vertegenwoordigingen in Brussel

De sterke aanwezigheid van de Europese instellingen, internationale organisaties en diplomatieke vertegenwoordigingen in Brussel is een belangrijke troef voor Vlaanderen en het Vlaams buitenlands beleid. De contacten met de ambassades en internationale organisaties in Brussel worden dan ook gericht uitgebouwd.

Zo houd ik eraan om aan het begin van elk nieuw jaar en op de Vlaamse feestdag het diplomatiek korps te ontvangen in het Errerahuis. Naar aanleiding van de lokale en provinciale verkiezingen organiseerden mijn diensten eind vorig jaar, in samenwerking met het Vlaams-Europees Verbindingsagentschap en het Vlaamse Agentschap voor Binnenlands Bestuur, de dag nadien een informatief evenement voor de buitenlandse ambassades en regiobureaus in Brussel. De nieuwsbrief *Flanders@World*, die de internationale diplomatieke gemeenschap in Vlaanderen op de hoogte brengt over nieuwigheden in het Vlaams buitenlands beleid, werd onlangs stop gezet. Sinds oktober 2013 is hij inhoudelijk geïntegreerd in het nieuwe concept van *Flanders Today* (cf. infra, III.7).

Omdat ik een goede ontvangst van nieuwe buitenlandse ambassadeurs wil garanderen, geniet het onthaal- en opvolgingsbeleid ten aanzien van buitenlandse ambassadeurs in Brussel mijn bijzondere aandacht. In dat kader wordt de samenwerking met De Warande en het '*Focus on Flanders*'-programma voortgezet. In De Warande in Brussel werden voor de bilaterale ambassadeurs een drietal infosessies (met een politieke of academische focus) georganiseerd. Dit jaar nog zal ik zelf een infosessie geven over culturele diplomatie. De ambassadeurs konden opnieuw deelnemen aan een taal cursus Nederlands.

7. Een weldoordachte publieksdiplomatie

Door een actieve en weldoordachte publieksdiplomatie te voeren, wil ik bijdragen aan het beeld van en het begrip over Vlaanderen in buiten- en binnenland. Een belangrijk instrument daartoe is het *‘Flanders Inspires International Visitors Programme’*. Aangezien de VVR sterk betrokken zijn bij dit programma, zal 2014 (met de rotatie van de VVR) een overgangsjaar vormen waarin het programma geëvalueerd wordt. De Vlaams-Nederlandse Journalistenbeurs werd in 2013 eveneens voortgezet. Voordat in 2014 een volgende editie wordt gelanceerd, zal de balans opgemaakt worden van de twee vorige edities. Het merkbeleid, dat wordt aangestuurd en ontwikkeld door DAR in nauwe samenwerking met het beleidsdomein iV, wordt verder uitgewerkt en uitgerold naar de doelgroepen. De stichting ‘Vlamingen in de Wereld’ (ViW) is een belangrijke speler in de Vlaamse publieksdiplomatie en blijft daarom mijn steun genieten. In 2013 ontving ViW zowel een werkingssubsidie als een subsidie voor het evenement ‘50 jaar Vlamingen in de Wereld’.

Het Engelstalige weekblad *Flanders Today* kende tussen 2008 en 2013 een enorme groei in populariteit. Dit jaar liep de overheidsopdracht inzake *Flanders Today* af. Een nieuwe opdracht werd gegund aan Corelio Publishing en ging in oktober 2013 van start. *Flanders Today* kreeg een nieuw concept, waarin *Flanders@World* en het anderstalig persoverzicht geïntegreerd werden. Inhoudelijk zal een duidelijker beeld geschetst worden van de impact van het beleid van de Vlaamse Regering. Vormelijk evolueert de papieren krant geleidelijk aan naar een doelgroepgericht digitaal medium.

Zoals de voorbije jaren werd in het kader van de publieksdiplomatie en de bilaterale samenwerking aan landen de kans geboden om het werk van toonaangevende kunstenaars tentoon te stellen. In 2013 vonden in de gebouwen van de Vlaamse overheid tentoonstellingen plaats met kunst uit Mexico, Oekraïne, Macedonië en Argentinië. Voor de organisatie wordt nauw samengewerkt met de betrokken bilaterale ambassades.

De academische diplomatie draagt in belangrijke mate bij tot de publieksdiplomatie die ik wil voeren binnen het kader van het Vlaams buitenlands beleid. In 2013 werd Flamenco vzw formeel omgevormd tot FKA vzw (*Flanders Knowledge Area*), met een uitgebreide opdracht. FKA zal onder meer zorgen voor de promotie van Vlaams wetenschappelijk onderzoek, en voor de ondersteuning van de deelname van academische instellingen aan zendingen van leden van de Vlaamse Regering en de coördinatie van het academische luik van die zendingen (cf. supra, II.5.9). Mijn economische zendingen naar Québec en China dit jaar kenden alvast een omvangrijk academisch luik.

8. Het Vlaams-Europees Verbindingsagentschap

Het Vlaams-Europees Verbindingsagentschap (vleva) maakt Vlaanderen meer zichtbaar in Europa en zet het belang van Europa voor Vlaanderen in de verf. In 2013 traden twee nieuwe organisaties toe: VVOB en het Vlaams Kenniscentrum Water. Vleva telt nu 26 leden. Ter uitvoering van het samenwerkingsakkoord voor de periode 2012-2016 vervult vleva vier kerntaken: monitor, belangenbehartiger, brug en loket. Als monitor informeert vleva over Europees beleidsnieuws met bijna 60 informatiemomenten in 2013. Als belangenbehartiger ondersteunt vleva zijn leden en overheden bij lobbyactiviteiten. Als brug volgt en bouwt vleva netwerken binnen Vlaanderen en met Europese partners en instellingen. In 2013 werkt vleva met een aantal regio's samen rond het thema 'clusters in industrieel beleid'. Als loket is vleva een wegwijzer voor vragen over Europese initiatieven, subsidies en contacten. Wat betreft de wijze van rapportering, heb ik vleva verzocht om te onderzoeken of er opportuniteiten zijn tot optimalisering en/of actualisering van de tot op heden gebruikte indicatoren. Vleva streeft ook het komende jaar naar een zo breed mogelijke bewustmaking over Europese beleidsinitiatieven en subsidies. Maatwerk blijft een prioriteit. Daarnaast zet vleva in op het strategische netwerk van Vlamingen in de Europese instellingen. De nauwe samenwerking met DiV en de Vlaamse Vertegenwoordiging bij de EU blijft voor vleva essentieel.

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid,

KRIS PEETERS

IV. BIJLAGEN

Bijlage 1. Verdeling subsidies 2012

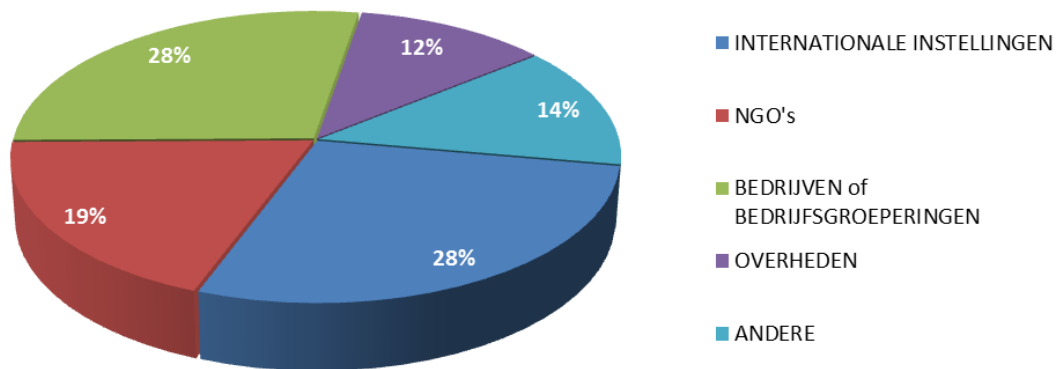
In totaal werden in 2012 voor 42,82 miljoen euro subsidies (gerealiseerde bestedingen met ESR-codes '3' en '4', Europees Stelsel van Rekeningen) uitbetaald ten laste van de begrotingsprogramma's Algemeen Buitenlands Beleid (DD), Internationale Samenwerking (DE) en Internationaal Ondernemen (DF). In 2011 bedroeg het totaal aantal subsidies nog 46,99 miljoen euro. 11% van de subsidies werd in 2012 ingezet op de doelstellingen van hoofdstuk 1 (internationale politiek), 31% op de doelstellingen van hoofdstuk II (internationaal economisch beleid) en 58% op de doelstellingen van hoofdstuk III (armoedebestrijding en sociale ontwikkeling), ten opzichte van respectievelijk 12%, 28% en 59% in 2011.

De subsidies afkomstig van de programma's DF en DE werden ook in 2012 voor 100% ingezet op de doelstellingen van respectievelijk hoofdstukken II en III. Wat programma DD betreft werd in 2012 68% van de uitbetaalde subsidies ingezet op de doelstellingen van hoofdstuk I, 20% op de doelstellingen van hoofdstuk II en 8% op de doelstellingen van hoofdstuk III.

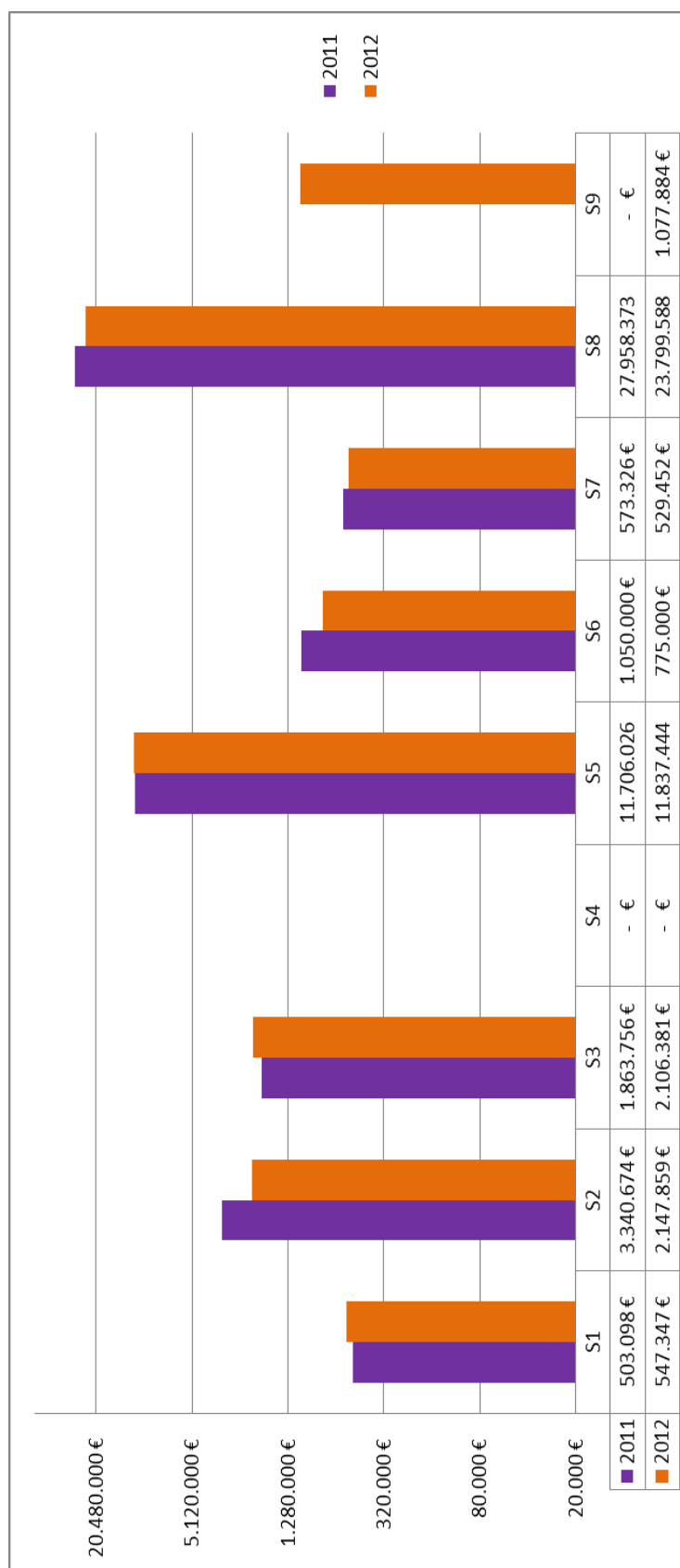
De analyse van de verdeling van de subsidies per bestedingskanaal in 2012 levert volgende cijfers op (zie ook tabel 1): 28% van de subsidies werd uitbetaald aan internationale instellingen (ten opzichte van 27% in 2011), 28% aan bedrijven of bedrijfsgroeperingen (ten opzichte van 25% in 2011), 19% aan niet-gouvernementele instellingen (ten opzichte van 21% in 2011) en 12% werd overgemaakt aan andere overheden in het buitenland (ten opzichte van 15% in 2011). Tabel 2 op volgende pagina geeft een overzicht van de evolutie van de subsidies per doelstelling voor de periode 2011-2012.

In de ontwerpbegroting 2014 zijn voor de programma's DF en DE dezelfde bedragen voorzien als in 2013. Wat betreft programma DD wordt een besparing van 500.000 euro voorzien..

Tabel 1. Verdeling subsidies 2012 per bestedingskanaal

Tabel 2. Evolutie subsidies per doelstelling (2011-2012)

Bijlage 2. Regelgevingsagenda

De regelgevingsagenda wordt automatisch gegenereerd uit de e-regelgevingsagendatool van de dienst Wetsmatiging en is te vinden op <http://regelgevingsagenda.bestuurszaken.be>.

Bijlage 3. Moties en resoluties van het Vlaams Parlement

Onderstaande resoluties werden gedurende het voorbije parlementaire jaar door het Vlaams Parlement goedgekeurd wat betreft de beleidsvelden ‘buitenlands beleid’, ‘internationaal ondernemen’ en ‘ontwikkelingssamenwerking’ van het beleidsdomein internationaal Vlaanderen.

- Resolutie betreffende de bescherming van culturele en audiovisuele producten in het Trans-Atlantisch Handels- en Investeringspartnerschap tussen de Verenigde Staten en Europa (2079, 29 mei 2013)
- Resolutie betreffende de opheffing van het EU-embargo tegen Syrië (2083, 29 mei 2013)
- Resolutie betreffende de voorbereiding van het nieuwe vrijhandelsakkoord tussen de Europese Unie en de Verenigde Staten (2109, 12 juni 2013)

De Vlaamse Regering heeft de volgende initiatieven ondernomen om tegemoet te komen aan de bezorgdheden uitgedrukt in resolutie 2079:

In het voorjaar van 2013 werd het ontwerp van mandaat voor de onderhandeling van een vrijhandelsakkoord tussen de EU en de VS besproken. In dit debat heeft de Vlaamse Regering consequent het standpunt verdedigd dat het mandaat expliciet moet stellen dat de EU in het vrijhandelsakkoord geen verbintenissen zal nemen voor audiovisuele diensten. Dit standpunt wordt zowel door mezelf als door de Vlaamse ministers voor Media en Cultuur in meerdere gremia vertolkt. De definitieve versie van het mandaat vermeldt duidelijk dat audiovisuele diensten niet onder het toepassingsgebied van het hoofdstuk ‘handel in diensten en vestiging’ vallen. Deze oplossing komt tegemoet aan het standpunt van de Vlaamse Regering en de vragen van het Vlaams Parlement in de resolutie van 29 mei 2013.

De Vlaamse Regering heeft volgende initiatieven ondernomen om tegemoet te komen aan de bezorgdheden uitgedrukt in resolutie 2083:

Nog voor het aflopen van het EU-wapenembargo ten aanzien van Syrië op 1 juni 2013, werd het land toegevoegd aan de lijst van probleemlanden waarvoor de uit- en doorvoer van militair materieel ‘*on hold*’ werd gezet. Er kunnen vanuit Vlaanderen dan ook geen vergunningen worden toegekend voor dergelijk materieel naar Syrië.

De Vlaamse Regering heeft volgende initiatieven ondernomen om tegemoet te komen aan de bezorgdheden uitgedrukt in resolutie 2109:

Het behoud van de integriteit van het landbouw- en milieubeleid, alsook het belang van duurzame ontwikkeling, was een aandachtspunt dat al vroeg in het proces naar voren werd geschoven door de Vlaamse Regering. Het goedgekeurde onderhandelingsmandaat stelt dat de overeenkomst in zijn preambule en algemene principes moet verwijzen naar de engagementen van de partijen op het vlak van duurzame ontwikkeling, milieubescherming en bescherming van natuurlijke rijkdommen, en het recht moet bevestigen om maatregelen te nemen om legitieme doelstellingen van openbaar belang te bereiken op het vlak van o.a. gezondheid en milieu. De doelstellingen van de overeenkomst zullen erkennen dat duurzame ontwikkeling een overkoepelende doelstelling is, en dat de partijen zullen streven naar het veiligstellen en vereenvoudigen van de naleving van internationale arbeids- en milieuovereenkomsten en -standaarden, en tegelijk hoge standaarden inzake milieu- en consumentenbescherming zullen promoten. De partijen zullen geen handel of investeringen bevorderen door de binnenlandse regels en standaarden op het vlak van o.a. milieu, gezondheid en veiligheid te verlagen. Het mandaat vermeldt ook dat partijen risico’s mogen inschatten en beheren,

voor zover dit nodig is om het leven of de gezondheid van mens, dier of plant te beschermen. Verderop staat ook dat de overeenkomst samenwerkingsmechanismen moet ontwikkelen o.a. over de equivalentie tussen beide partijen inzake dierenwelzijn. Ten slotte bepaalt het mandaat ook dat de overeenkomst een hoofdstuk zou bevatten over handel en duurzame ontwikkeling, zoals gebruikelijk in de Europese vrijhandelsovereenkomsten.

Ik heb mijn diensten opgedragen om tijdens de onderhandelingen te waken over de correcte vertaalslag van deze principes in de overeenkomst.

Gedurende het voorbije parlementaire jaar werden geen moties door het Vlaams Parlement goedgekeurd wat betreft de beleidsvelden ‘buitenlands beleid’, ‘internationaal ondernemen’ en ‘ontwikkelingssamenwerking’ van het beleidsdomein internationaal Vlaanderen.

Bijlage 4. Rapportering over de opvolging van de aanbevelingen van het Rekenhof

Op basis van zijn controlebevindingen formuleert het Rekenhof volgende aanbevelingen:

- Het ministerie moet permanente aandacht schenken aan een correcte toepassing van de overheidsopdrachtenregelgeving. Het mag in elk geval maar betalingen doen na verstrekte en aanvaarde diensten.

Binnen het ministerie werden de nodige instructies gegeven voor een zorgvuldiger toepassing van de wetgeving en zal geïnvesteerd worden in bijkomende opleiding voor de medewerkers die gevat worden door overheidsopdrachten.

- Het ministerie moet instaan voor correct geredigeerde subsidiebesluiten en een degelijke opvolging en controle van de subsidiedossiers. Het moet inbreuken tegen de subsidievoorwaarden sanctioneren met saldo-inhoudingen en terugvorderingen.

Binnen het ministerie werden de nodige instructies gegeven om de controle van de subsidiedossiers aan te scherpen.

- Bij inhoudelijk afgesloten dossiers moet het ministerie de resterende vastleggingen tijdig annuleren.

Om efficiëntieredenen opteert DiV ervoor om de annulering van resterende vastleggingen een paar keer per jaar te bundelen.

Bijlage 5. Rapportering over gevolgen die gegeven werden aan de arresten van het Grondwettelijk Hof en het Hof van Justitie die betrekking hebben op de regelgeving

Niet van toepassing.